

СПРАВКА

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ ПО ПРОЕКТ НА РЕШЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОДОБРЯВАНЕ НА НАЦИОНАЛНИ ПРОГРАМИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБРАЗОВАНИЕТО ЗА 2022 ГОДИНА

№	Организация/потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „СИСТЕМА ЗА НАЦИОНАЛНО СТАНДАРТИЗИРАНО ВЪНШНО ОЦЕНЯВАНЕ“				
1.	Фондация "Заедно в час" (електронна поща)	<p>С цел подобряване на системата на националното външно оценяване и реално използване на резултатите от него за повишаване на качеството на образованието в България настояваме за включване в националната програма на следните елементи: ● детайлно описание на съдържанието на предвидения анализ на резултатите от НВО и ДЗИ; ● яснота колко средства ще бъдат отделени за разработването на анализа на резултатите от НВО и ДЗИ и кой ще го подготви (звено на МОН или външен изпълнител); ● детайлен план за публичното представяне на анализа на резултатите от НВО и ДЗИ.</p> <p>Настояваме също така за ясен ангажимент от страна на Министерството на образованието и науката за започване на прозрачен експертен разговор с участието на всички заинтересовани страни в сферата на образованието за промяна на системата на националното външно оценяване. В свои препоръки към България Организацията за икономическо сътрудничество и развитие препоръча да се публикува пътна карта за необходими промени в системата на НВО и ДЗИ, за да се синхронизира със световния опит, както и да се инвестира в изграждането на звено или институция, която професионално изработва инструменти за оценка и поддържа банка с въпроси.</p>	Приема се по принцип	Ще бъде извършен анализ на изпълнението на националните програми за 2022 г. и резултатите от него ще се използват при разработването на НП за 2023 г.
НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „УЧЕНИЧЕСКИ ОЛИМПИАДИ И СЪСТЕЗАНИЯ”				
1.	Катерина Милева - I ОУ "Христо Ботев", гр. Търговище	В публикувания проект на НП „Ученически олимпиади и състезания“ Модул 2 „Осигуряване на обучение на талантиливи ученици за участие в ученическите олимпиади“ за 14-та поредна	Приема се за сведение	Заплащането на учителя/ръководителя не се изчислява на учебен час, а

	(електронна поща)	<p>година не е променяно заплащането на труда на учителя/ръководителя. В малките градове, по някои учебни предмети (например география) има лимит (1 участник) на ученици, които могат да се класират за национален кръг. Което означава, че по НП може да се сформира 1 група от 50 часа и следователно заплащането на труда на учителя/ръководителя не може да надхвърля 10 лв. за 1 учебен час с включените осигурителни вноски за сметка на работодателя.</p> <p>Сумата за получаване е дори по-ниска от 1 лекторски час и това демотивира учителите допълнително да подготвят ученици. Тази учебна година в област Търговище за участие в общински/областен кръг на олимпиадите по информационни технологии и гражданско образование е участвал само 1 проект, за следващата учебна година желасци учители да бъдат ръководители НЯМА. Надавам се, че ще вземете адекватни мерки за достойно заплащане на труда на учителите по тази програма.</p>		зависи от предоставената сума на училището, в рамките на която се осъществява подготовката за следващата година, което стимулира училищата да подготвят повече класирани на национален кръг. Предложението ще се обсъди при изготвянето на НП за 2023 г.
2.	<p>Мариана Милева - директор на ППМГ "Добри Чинтулов", Сливен</p> <p>(електронна поща)</p>	<p>В предложения проект на програмата и за настоящата година са заложили по 500 лв. за допуснат и участвал ученик в национален кръг на олимпиада. Този стандарт не е променен от 2013 г., а междуременно системата на финансиране на училищата се разви и продължава да търпи развитие. В последния анекс към КТД в системата на предучилищното и училищното образование се залага сума от 9,35 лв. за лекторски час. Като имаме предвид, че при работата в групите по НП "Ученически олимпиади и състезания" обучението далеч надхвърля нивото на задължителната подготовка, може би трябва да се помисли за корекция. Заплащането на часовете за занимания по интереси също е по-високо. Това започва (или ще започне) да предизвиква отлив сред колегите да работят по тази програма. Още повече, че в проекта на новата НП "Заедно в изкуствата и в спорта" е заложен лекторски час от 18,50 лв. Адмиравам намерението на МОН да има и такава програма - имаме нужда от нея. Но мисля, че трябва да се помисли и за по-добро финансиране на НП "Ученически олимпиади и състезания" в модула за подготовка на учениците за олимпиади и състезания.</p>	Приема се за сведение	Заплащането на учителя/ръководителя не се изчислява на учебен час, а зависи от предоставената сума на училището, в рамките на която се осъществява подготовката за следващата година, което стимулира училищата да подготвят повече класирани на национален кръг. Предложението ще се обсъди при изготвянето на НП за 2023 г.
3.	<p>Анелия Томова</p> <p>(електронна поща)</p>	<p>1. В точка 4. ДОПУСТИМИ БЕНЕФИЦИЕНТИ, 4.1. Модул 1 „Организиране и провеждане на национални и международни ученически олимпиади и състезания”, да се добавят и Спортната</p>	Приема се	Приемат се предложения 1 и 2, засягащи СФГБ и БПА.

		<p>федерация на глухите в България (СФГБ) и Българската параолимпийска Федерация (БПФ). Мотиви: СФГБ и БПА имат спортна лицензия и организират и провеждат Ученическите игри за ученици с увреден слух, нарушено зрение, физически увреждания и увреждания на ЦНС, включени в НСК на МОН.</p> <p>2. В точка 6. РАЗХОДИ, ДОПУСТИМИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ И ЕТАПИ НА ФИНАНСИРАНЕ Модул 1 „Организиране и провеждане на национални и международни ученически олимпиади и състезания”, 6.1.2.Допустимо финансиране по модула, да се добави следният текст: „На БПФ и на СФГБ се предоставят средства за осигуряване на пансионат на учениците, участващи във финалните състезания на Ученическите игри от НСК за ученици с увреден слух, нарушено зрение, физически увреждания и увреждания на централната нервна система, утвърдени от министъра на образованието и науката“. Мотиви: МОН следва да преведе средства на СФГБ и БПА за пансионат и награди на финалните състезания на УИ за ученици с увреден слух, нарушено зрение, физически увреждания и увреждания на централната нервна система, съгласно утвърден финансов план към правилата.</p> <p>3. В точка 7. СРОК НА ИЗПЪЛНЕНИЕ, 7.1. Модул 1 „Организиране и провеждане на национални и международни ученически олимпиади и състезания” – 31.12.2022 година, за НСК и НКИИ срокът трябва да е учебната 2022/2023 година. Мотиви: Ученическите игри 5-12 клас се провеждат в четири етапа, които започват от м. септември едната година до м. юни на следващата година. През м. април на следващата година става ясно кои отбори по пол, възраст и вид спорт са се класирали за финалните състезания. Ученическите игри за ученици с увреден слух, нарушено зрение, физически увреждания и увреждания на ЦНС се провеждат в два етапа по същия начин. Проявите от НКИИ се провеждат от м. септември едната година до м. септември на следващата година.</p>	<p>Приема се</p> <p>Приема се за сведение</p>	<p>Предложение № 3 за срока на изпълнение не може да бъде прието за тази година, а и досегашната практика не създава значими трудности. Предложението ще бъде обсъдено при изготвянето на проекта на НП за 2023 г.</p>
4.	<p>Емилия Иванова - директор на Национална търговско-банкова гимназия, София</p>	<p>Моля да бъдат преразгледани текстовете в т. 6.1.1. от Допустими разходи и да бъдат включени средствата, които училищата-домакини плащат за извънреден труд на учителите и служителите, които участват в осъществяването на областния и националния кръг на олимпиадите.</p>	<p>Приема се за сведение</p>	<p>Средства за заплащане на труда „за дейности по подготовката и провеждането на областните кръгове на олимпиадата“ са предвидени и те са в рамките</p>

	(електронна поща)	Моля да се намери формула за адекватно изчисляване на разходите за един ученик при провеждане на олимпиади. Специално за град София, а може би и за другите големи градове, отпусканата за олимпиада сума е крайно недостатъчна и всички училища се затрудняват изключително много, ако бъдат избрани за координатори, защото освен огромната работа по областните кръгове и разходите за сметка на делегирания бюджет, също са много големи.		между 300 и 2500 лева. За националния кръг такива средства (до 3000 лева) са предвидени само за училището домакин. КОВИД пандемията наложи провеждането на националните кръгове на повечето олимпиади да бъде по места, а тази извънредна ситуация не може да бъде включена в НП. Предложението ще се обсъди при изготвянето на НП за 2023 г.
5.	Дария Маврудиева – директор на Центъра за учебно-тренировъчни фирми (електронна поща)	В публикувания на интернет страницата на МОН проект на Национална програма „Ученически олимпиади и състезания“, Центърът за учебно-тренировъчни фирми е упоменат като допустим бенефициент по Модул 1 „Организиране и провеждане на национални и международни ученически олимпиади и състезания”. В точка 6. РАЗХОДИ, ДОПУСТИМИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ И ЕТАПИ НА ФИНАНСИРАНЕ, Центърът за учебно-тренировъчни фирми не е споменат. Предлагаме в т. 6.1.2 Допустимо финансиране по модула да бъде добавено:: На Центъра за учебно-тренировъчни фирми се предоставят средства за подготовка, организация и провеждане на Панаир на учебно-тренировъчните фирми ТФ ФЕСТ „Млад предприемач“, по одобрена план-сметка.	Приема се	Отразено е в текста на НП.
6.	Павлин Петков – директор на Математическа гимназия, гр. Варна (електронна поща)	На основание решение на ПС на МГ „Д-р Петър Берон“ - Протокол № 12/19.04.04.2022г. екипът на МГ „Д-р Петър Берон“ предлага: Модул 1 - 6.1.2 - допустимо финансиране по модула - средствата за административни разходи да се определя на база броя на учениците, като отпадне горната граница от 2 500 лева за училище-координатор и за училище-домакин на национален кръг горната граница от 3 000 лева. При Модул 2 - 6.2.2 - да се вдигне границата от 500 лева за ученик, участвал в национален кръг и тези от 1 500 лева за лауреат от национална олимпиада и медалисти от международни олимпиади.	Приема се частично	По Модул 1 - 6.1.2 - Няма основание да отпада горната граница от 3 000 лв. за училище-домакин на националния кръг на олимпиадите, тъй като участието в тях е ограничено до 120 ученици. Отпадането на границата от 2 500 лв. за училище-координатор на областния кръг може да стане

		<p>Да се вдигне горната граница от 25 лева за един учебен час при заплащането труда на учителя. Мотиви: равнищата не са увеличавани пропорционално или аналогично на увеличенията на заплащането на труда на педагогическите специалисти.</p>	<p>или чрез увеличаване на бюджета на националната програма, или чрез намаляване на гарантирания минимум от 300 лева, което ще затрудни много училища при провеждането на областните кръгове. По Модул 2 - 6.2.2 – Промяна на границата от 500 лв. изисква по-дълбок анализ на възможностите на програмата и може да влезе евентуално в НП „Ученически олимпиади и състезания“ за 2023 година.</p>
--	--	---	---

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „ОСИГУРЯВАНЕ НА СЪВРЕМЕННА, СИГУРНА И ДОСТЪПНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА“

Модул 2 „Подкрепа на целодневното обучение на учениците“

1.	<p>georgiev1991 (портал за обществени консултации)</p>	<p>Според, проекта на НП „Осигуряване на съвременна, сигурна и достъпна образователна среда“, <i>Модул 2</i> Точка 4: Бенефициенти Държавни и общински училища и ЦСОП от системата на предучилищното и училищното образование. Бенефициенти по модула не могат да бъдат държавни и общински училища и ЦСОП, получили финансиране по модула за начален или прогимназиален етап през последните три години – 2019, 2020 и 2021 г. <i>Предлагам следното:</i> Училищата и центровете, получили финансиране по модула през предходни години с проекти за начален етап, могат да кандидатстват с проекти само за прогимназиален етап, ако не са получили финансиране по модула за този етап. Училищата и центровете, получили финансиране по модула през предходни години с проекти за прогимназиален етап, могат да кандидатстват само за начален етап, ако не са получили финансиране по модула за този етап.</p>	<p>Приема се частично Точка 4: Бенефициенти Държавни и общински училища и ЦСОП от системата на предучилищното и училищното образование. Училищата и ЦСОП, получили финансиране по модула през предходни три години – 2019, 2020 и 2021 г., с проекти за начален етап, могат да кандидатстват с проекти само за прогимназиален етап, ако не са получили финансиране по модула за този етап през посочените години. Училищата и ЦСОП, получили финансиране по модула през предходни три години – 2019, 2020 и 2021 г., с проекти за</p>
----	--	--	---

				прогимназиален етап, могат да кандидатстват с проекти само за начален етап, ако не са получили финансиране по модула за този етап през посочените години. F
Модул 4 „Библиотеките като образователна среда“				
1.	georgiev1991 (портал за обществени консултации)	Според, проекта на НП „Осигуряване на съвременна, сигурна и достъпна образователна среда“, Модул 4 „Библиотеките като образователна среда“. <i>Предлагам следното:</i> В училищата, където няма изграден библиотечен фонд, да се удвои бюджета от 1500 лева за закупуване на книги на 3000 лева, а в училищата, където има изградена училищна библиотека за обновяване на библиотечния фонд – 1500 лева.	Приема се за сведение	За 2022 година бюджетът за модула е увеличен със 100 000 лв. в сравнение с предходните две календарни години. Дейност 1 позволява прехвърляне на средства от поддейност към поддейност. При реализиране на икономии в поддейност в Дейност 1, наличният остатък може да се разходва за осигуряване на сходни допълнителни продукти/услуги по същата или друга поддейност, в т.ч. за допълнително закупуване на книги
Модул 5 „Площадки за обучение по безопасност на движението по пътищата“				
1.	Яна Ямукова (електронна поща)	Относно НП "Осигуряване на съвременна, сигурна и достъпна образователна среда", модул 5 "Площадки за обучение по БДП," дейност 2 искам да изкажа предложението си за увеличение на броя на таблата, тъй като смятам, че 2 бр./както е посочено/ са твърде малко за нормално протичане на учебния процес. Би било добре, ако има достатъчен брой табла за всички класове.	Не се приема	Предвиденото за закупуване по модула оборудване е минимално необходимото за провеждане на обучение по БДП. То е съобразено с Приложение № 8 към чл. 13, ал. 8 и чл. 39, ал. 2 от Наредба № 24 от 10 септември 2020 г. за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на

				детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие. По програмата е предвидено и съфинансиране от страна на бенефициентите, като по тяхна преценка няма пречка да бъдат закупени по-голям бройки от всеки един артикул, за който ръководството на образователната институция прецени, че е необходимо.
2.	georgiev1991 (портал за обществени консултации)	<p>Според проекта на НП „Осигуряване на съвременна, сигурна и достъпна образователна среда“, Модул 5 „Площадки за безопасност на движението по пътищата“, точка 9 Условия и ред за предоставяне на финансирането, подточка 9.5.</p> <p>Класирането се извършва по критерия „Брой деца“ – институциите се подреждат по области в низходящ ред според броя на децата и учениците, които се обучават в тях. След подредбата по този критерий се финансират проектните предложения до изчерпване на определените средства за съответната област.</p> <p>Според така предложени критерии „Брой деца“, определено създава предпоставка „малките училища“, където има смесени класове и училищата с една паралелка от клас под 100 бр. деца да не се класират, което прави модула неефективен</p> <p><i>Предлагам следното:</i></p> <p>Да се разработи нов формуляр за кандидатстване и класирането на проектните предложения се извършва в низходящ ред според получените при оценяването точки. Така ще се даде по-голям шанс да се класират „малките“ училища.</p>	Приема се за сведение	<p>При разработването на програмата водещ е бил принципът за ефективност на инвестицията, а именно използването ѝ от максимално голям брой деца. С всяка изминала година се финансират училища с по-малък брой деца (включително в диапазона 200 – 300 ученика), тъй като площадките вече са осигурени за най-големите от тях, като през 2021 г. в област Хасково е одобрено проектно предложение за училище, в което се обучават 110 деца. Благодарение на увеличениния бюджет на модула за 2022 г. се очаква да се финансират още над 200 училища, като несъмнено част от тях ще са по-малки.</p>

Модул 6 „Създаване на достъпна архитектурна среда“

1.	<p>М. Тодорова (електронна поща)</p>	<p>В модула да бъдат включени и детските градини, защото също имат тази необходимост.</p>	<p>Приема се за сведение</p>	<p>Съгласно чл. 63 от Закона за хората с увреждания, в сила от 01.01.2019 г., местните органи осигуряват в рамките на предоставената им компетентност изграждането и поддържането на елементите на достъпната среда в сградите и съоръженията – общинска собственост, в т.ч. и в областта на образованието.</p> <p>В допълнение, ограниченият размер на средствата за 2022 г. (700 000 лв.) не позволява да се финансират и детските градини, чийто брой към момента е 1824. Видно от заложените индикатори, бюджета на Модул 6 „Създаване на достъпна архитектурна среда“ ще е достатъчен за изпълнението на едва 18 проектни предложения, като общия брой на образователните институции, финансирани от Министерството на образованието и науката, Министерството на културата и Министерството на младежта и спорта, включително Центровете за специална образователна подкрепа, е 330. В бъдеще ще продължават да се търсят възможности за увеличаване на бюджета на модула и в случай че се осигури</p>
----	--	---	------------------------------	--

				достатъчен финансов ресурс и детските градини ще могат да бъдат включени като бенефициенти.
2.	Национално сдружение на общините в РБ (деловодна система Евентис)	<p>Удовлетворени сме, че общинските училища и детски градини имат достъп до модули от 1 до 5, насочени към изграждане на площадки за безопасност на движението, подкрепа за целодневното обучение, провеждане на посещения в културни институции и т.н.</p> <p>Категорично обаче възразяваме срещу изключването за поредна година на общинските училища от обхвата на програмата по модул 6 „Създаване на достъпна архитектурна среда и модул 7 „Сигурност в училище“. Убедени сме, че достъпност и сигурност следва да бъдат осигурени равнопоставено за всички ученици, независимо чия собственост са училищата, в които те се обучават. Като се отчитат дефицитите в други общински сфери на отговорност, местната власт не може самостоятелно да осигури ресурс за изграждане на достъпна среда и за осигуряване на технически средства за обезпечаване сигурността в училищата. Смятаме, че е необходимо да се осигури поне частична държавна подкрепа за изпълнение ангажиментите на общините по решаването на общовалидните проблеми като сигурността и създаване на условия за хора в неравностойно положение. Настояваме за осигуряване на достъп до програмата и за общинските училища, както и за увеличаване на финансовия ресурс по двата модула.</p>	Приема се за сведение	<p>Съгласно чл. 63 от Закона за хората с увреждания, в сила от 01.01.2019 г., местните органи осигуряват в рамките на предоставената им компетентност изграждането и поддържането на елементите на достъпната среда в сградите и съоръженията – общинска собственост, в т.ч. и в областта на образованието.</p> <p>В допълнение, ограниченият размер на средствата за 2022 г. (700 000 лв.) не позволява да се финансират и общинските училища, чийто брой към момента е 1972. Видно от заложените индикатори, бюджета на Модул 6 „Създаване на достъпна архитектурна среда“ ще е достатъчен за изпълнението на едва 18 проектни предложения, като общия брой на образователните институции, финансирани от Министерството на образованието и науката, Министерството на културата и Министерството на младежта и спорта, включително Центровете за специална образователна подкрепа, е 330.</p>

				<p>В рамките на ограничения финансов ресурс по тази национална програма държавата следва да изпълни своето задължение по отношение на държавните училища и държавната собственост, след което може да се потърси възможност за подпомагане на общините, които имат финансови затруднения.</p> <p>В бъдеще ще продължават да се търсят възможности за увеличаване на бюджета на модула и в случай, че се осигури достатъчен финансов ресурс и общинските училища ще могат да бъдат включени като бенефициенти.</p>
3.	<p>Асоциацията на центровете за подкрепа за личностно развитие в България (АЦПЛРБ)</p> <p>(деловодна система Евентис)</p>	<p>Центровете за подкрепа за личностно развитие не са включени в Национална програма „Осигуряване на съвременна, сигурна и достъпна образователна среда“. Базите на центровете са в много лошо състояние. Има нужда от тяхното осъвременяване, достъпност и сигурност. В ЦПЛР в страната също се обучават и деца със специални образователни потребности, а сградният фонд на повечето места не е пригоден за това. Базите на ЦПЛР се посещават от голям поток от хора, особено при провеждането на масови изяви и прояви и наша отговорност е осигуряването на тяхната сигурност. Сградите, в които са настанени ЦПЛР, не разполагат със санитарни възли, които да са адаптирани за хора с увреждания, нямат рампи и подечни съоръжения, за стълбищни работи и асансьори не може и да става дума. С години общините отделят минимални средства за осъвременяване на архитектурната среда. Единствено чрез целенасочена инвестиция за подобряване на образователната среда, могат да бъдат постигнати условия за равен достъп до образователните дейности от всички деца. Целенасочените инвестиции в училищата и подобрената</p>	<p>Приема се за сведение</p>	<p>Съгласно чл. 63 от Закона за хората с увреждания, в сила от 01.01.2019 г., местните органи осигуряват в рамките на предоставената им компетентност изграждането и поддържането на елементите на достъпната среда в сградите и съоръженията – общинска собственост, в т.ч. и в областта на образованието.</p> <p>В рамките на ограничения финансов ресурс по тази национална програма държавата следва да изпълни своето задължение по отношение на държавните училища и държавната</p>

		<p>архитектурна среда там предполагат аналогични условия да бъдат изградени и за местата, които децата посещават в свободното си време, за да бъдат те мотивиращи и включващи.</p> <p>Важно е включването на ЦПЛР в Модул 7 „Сигурност“ - за осигуряване на Сигнално-известителни системи за охрана, видеонаблюдение и контрол на достъпа, тъй като ЦПЛР не получават средства за това в бюджетите си.</p> <p>Моля за Вашата активна намеса и включването на ЦПЛР във всички предвидени модули на НП „Осигуряване на съвременна, сигурна и достъпна образователна среда“.</p>		<p>собственост, след което може да се потърси възможност за подпомагане на общините, които имат финансови затруднения.</p> <p>В бъдеще ще продължават да се търсят възможности за увеличаване на бюджета на модула и в случай че се осигури достатъчен финансов ресурс и центровете за подкрепа за личностно развитие ще могат да бъдат включени като бенефициенти.</p>
4.	<p>Българска асоциация на частните училища (БАЧУ)</p> <p>Частно средно училище „Евлоги и Христо Георгиеви“ ЕООД</p> <p>(деловодна система Евентис)</p>	<p>Специфичната цел на НП, добавена към изискуемия стандарт, е да осигури условия не само за равен достъп до предучилищно и училищно образование и повишаване качеството на образователния процес, но и да повиши компетентностите и уменията на децата и учениците, да осигури условия за свободен достъп на хора с увреждания и специални образователни потребности до училищата и специализираните обслужващи звена чрез изграждане на достъпна архитектурна среда и др., но ЧО е пропуснато като бенефициент!</p>	Не се приема	<p>Частните училища са предприятия, които предлагат образователни услуги срещу заплащане с частни средства, в това число такси от учениците или техните родители. От ключово значение е да се избягва предоставянето на публично финансиране, насочено към дейности, които са предмет на услуга, предоставяна срещу заплащане, с оглед възможността същото да бъде считано за недопустима държавна помощ, съгласно Закона за държавните помощи и съдебната практика на Съда на ЕС (виж писмо на МОН, изх. № 1101-15 от 11.02.2021 г.).</p>
НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „ХУБАВО Е В ДЕТСКАТА ГРАДИНА“				
1.	<p>Съюза на работодателите в системата на народната просвета в</p>	<p>Към момента има НП за детските градини на стойност над 300 000 лв. Това обаче се оказва твърде недостатъчно, тъй като е едва 0,5 % от общия бюджет за НП за развитие на образованието за 2022 г.</p>	Приема се по принцип	<p>Ще бъде обсъдено при изготвяне на проектите на НП за следващата година</p>

	България (деловодна система Евентис)	СРСНПБ предлага включване на детските градини в повече национални програми, където това е възможно.		
2.	Национално сдружение на общините в РБ (деловодна система Евентис)	Приветстваме заложените дейности за създаване на условия за иновации и приветлива среда в детските градини. Същевременно считаме, че бюджетът на програмата от 400 хил. лв. е крайно недостатъчен и настояваме за неговото увеличаване.	Приема се по принцип	Ще бъде обсъдено при изготвяне на проектите на НП за следващата година
3.	Българска асоциация на частните училища (БАЧУ) (деловодна система Евентис)	По модул 1 - образованието и грижите в ранна детска възраст полагат основните и допринасят за познавателното, езиковото, социалното и емоционалното развитие на всички деца и е необяснимо защо са изключени децата от ЧДГ???, защото както в програмата ясно е записано, заложените дейности имат съществено значение за развитието на интересите, възможностите и възрастовите характеристики на децата, да се стимулира изработването и прилагането на иновативни и авторски програмни системи, които да отговорят на спецификата и визията на съответната институция. Тук ЧДГ могат да имат важен принос със своите опит, резултати, оценени от родителите, което е още един мотив за включване. ЧДГ имат добри и иновативни практики в областта на ранното детско развитие и могат да бъдат двигателите, които да допринесат за по-голяма резултатност в предучилищното образование!!!	Не се приема	Частните училища са предприятия, които предлагат образователни услуги срещу заплащане с частни средства, в това число такси от учениците или техните родители. От ключово значение е да се избягва предоставянето на публично финансиране, насочено към дейности, които са предмет на услуга, предоставяна срещу заплащане, с оглед възможността същото да бъде считано за недопустима държавна помощ, съгласно Закона за държавните помощи и съдебната практика на Съда на ЕС (виж писмо на МОН, изх. № 1101-15 от 11.02.2021 г.). Ще бъде извършен анализ относно приложимостта на режима за държавните помощи.
4.	Фондация „Гръст за социална алтернатива“ (портал за обществени консултации)	Привличането на членове на семейството и общността да участват в проследяване постиженията на децата и определяне на готовността им за училище е важна цел на програмата и следва да се оцени положително. Този подход разширява важната роля на родителите - педагогическа роля спрямо децата им. Ученето и развитието на децата са пряко свързани с техните семейства и за да подкрепят и насърчат оптималното учене и развитие на децата, учебните програми трябва да дават възможност за ефективна	Приема се по принцип	Ще бъде обсъдено при изготвяне на проектите на НП за следващата година

		<p>комуникация със семействата по отношение на учебната програма, очаквания към детето и проследяване неговото развитие. Научни изследвания доказват, че ефективно изградената редовна, двупосочна и смислена комуникация по отношение на учебната програма и образователния напредък, допринася за подобряване на постиженията на децата (напр. Epstein 1995). Също така, качеството на взаимодействието между родители и преподаватели по отношение напредъка а децата, е в пряка връзка с качеството на образованието, предлагано от съответната образователна институция (Payne and Kaba 2001 и др.). В тази връзка считаме, че включването на цели, свързани с прилагането на иновативни методи за проследяване постиженията на децата и определяне на готовността им за училище в партньорства със семействата, следва да е част от по-всеобхватен и последователен план за повишаване качеството на взаимодействието детска градина – семейство, докато целите и обхвата на настоящата Програма са твърде разнопосочни и същевременно ограничени като бюджет. Подобен план би могъл и следва да залегне в процеса на прилагане на Националната рамка за качество на ОГРДВ. Като допустима дейност е заложено „3. Споделяне на избрани методи за проследяване постиженията на децата и определяне на готовността им за училище в партньорства със семействата“. Препоръчваме да се включат индикатори за резултатността на тази дейност, индикатори за качествен резултат, напр.: % родители на деца, включени в дейности, които споделят удовлетвореност или споделят повишена мотивация за взаимодействие с детската градина и др. Родителската удовлетвореност и мотивация могат да се измерват чрез анкетно проучване и/или фокус групи.</p>		
НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „ИНФОРМАЦИОННИ И КОМУНИКАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ (ИКТ) В СИСТЕМАТА НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ“				
1.	Столична община (деловодна система Евентис)	<p>Във връзка с публикуван Проект на Национална програма „Информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в системата на предучилищното и училищното образование“, предлагам като допустими бенефициенти по точка 4 от Националната програма да бъдат включени и районните администрации за общините с районно делене. По този начин ще бъде предоставена възможност на по-голям брой институции да се включат в дейностите, описани в програмата. Районните</p>	Приема се	Извършена е промяна в проекта на НП

		<p>администрации следва да бъдат включени като бенефициенти в Националната програма, тъй като те имат съществена роля в подпомагането и развитието на процесите в системата на предучилищното и училищното образование.</p> <p>Надявам се, че направеното предложение ще бъде взето предвид при окончателното приемане на Национална програма „Информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в системата на предучилищното и училищното образование“.</p>		
2.	<p>Силвия Пейчева – директор на ДГ 4 „Слънчо“, гр. София</p> <p>Маргарита Иванова - директор на ДГ 110 „Слънчева мечта“, гр. София</p> <p>Таня Милорова - директор на ДГ 161 „Ласка“, София</p> <p>Мариета Велкова - директор на ДГ № 164 „Зорница“, София</p> <p>(електронна поща)</p>	<p>Предлагам да бъдат допуснати за самостоятелно кандидатстване и районните общини на гр. София. Така ще се предоставят повече възможности за детските градини и възможност за финансиране на административни платформи.</p> <p>Предложение за промяна в точка 4: Допустими бенефициенти: Възможно ли е да се добавят районни общини, това би дало повече свобода на детските градини по дадени райони в гр. София.</p>	Приема се	Извършена е промяна в проекта на НП
3.	<p>Съюза на работодателите в системата на народната просвета в България</p> <p>(деловодна система Евентис)</p>	<p>Националната програма Информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в системата на предучилищното и училищното образование" да бъде допълнена с възможност за прилагане на "Модел 1:1 (устройство, за всеки ученик)", който ще обхване 300 училища, в които, да стартират работа поне нови 500 паралелки в 5-12 клас, а минимум 3000 учители в същите училища да бъдат обучени и сертифицирани.</p> <p>Въвеждането на програмата ще доведе до по-добро използване на дигиталните технологии във всички учебни предмети, ще подобри уменията на учителите и умения да провеждат проектно-базирано обучение, достигане на поне 10% от българските гимназисти, които учат по модела 1:1, до края на 2022 г., ще подобри</p>	Приема се	Отразено е в НП.

		дигиталните умения на учениците в прогимназиален и гимназиален етап, без да е необходима промяна на учебната програма.		
4.	Стефан Стоянов, зам.-кмет „Образование, бизнес развитие и европейски политики“, Община Пловдив (електронна поща)	Предложение за създаване на Национална програма "Модел 1:1 - устройство за всеки ученик". „Едно към едно“ („един ученик-едно устройство“) се утвърждава като успешен модел за организиране на учебния процес, изграден върху смислено използване на информационните технологии в училище. Наличието на индивидуално устройство за всеки ученик и учител е в основата на прилагането му, но не е единственото и най-важно условие. Първостепенно значение има подходът на учителите за организиране на учебното време. Адаптирането на учебната програма, планирането на уроците и методите при модела 1:1 са коренно различни от традиционните и имат за цел да персонализират обучението (защото всеки ученик има собствен стил и темпо на учене) и да позволят на учениците да усвояват, но и да създават учебно съдържание. Предлагам в националната програма да се обособи целева програма за училищата в страната, които са готови за развиването на модела 1:1, за закупуването на персонални лаптопи за учениците и учителите. Това ще даде възможност на голям брой училища да се модернизират и да внедрят смислени технологии в училище.	Приема се	Отразено е в НП.
5.	sdecheva (портал за обществени консултации)	Проектно базирано обучение за успешни деца Като родител на гимназисти изразявам силната си подкрепа за въвеждане на “Модела 1:1” в националните програми на МОН и превръщането му в стандарт в българското образование. Благодарение на проектно базираното обучение, което моделът предлага, учениците изграждат умения на XXI-ви век. Конфуций казва: "Ще чуя и ще забравя, ще видя и ще запомня, ще направя и ще разбера". Тази иновация ще създаде разбираци и мотивирани да посещават училище деца. Вярвам, че подкрепата от страна на Министерството във внедряването на модела ще допринесе за повдигането на нивото на цялата образователна система.	Приема се	Отразено е в НП.

<p>6.</p>	<p>Група директори на училища</p> <p>(портал за обществени консултации)</p> <p>Ангел Георгиев</p> <p>(портал за обществени консултации)</p>	<p>През изминалите три години моделът “1:1 (устройство за всеки ученик)” се развива успешно в цялата страна, заедно с подкрепата на Министерството на образованието и науката. В рамките на тези три години броят на работещите по него паралелки нарасна на 150 в 50 училища. Възможността, която получиха училищата, е да развият иновация, стартирала от самата система и то в условията на COVID-19.</p> <p>При "1:1 (устройство за всеки ученик)" всеки ученик и учител имат свое електронно устройство и свързан към него персонален профил. Моделът разглежда използването на дигиталните технологии като ресурс и платформа, а не като самоцел. “1:1” предполага, че учителите и учениците имат достъп до цялото съдържание, което интернет предлага (или друг набор от съдържание), което е съзвучно с развиваната от МОН политика за достъп и създаване на дигитално учебно съдържание.</p> <p>Благодарение на успешното въвеждане на този модел, в момента над 500 учители преподават и над 2000 ученици учат по най-съвременни и иновативни начини. А най-важното е, че за учениците учебният процес е интересен и предизвикателен, защото използват иновациите за обучение и придобиват знания и умения в средното образование, които се търсят на пазара на труда.</p> <p>Изразяваме силната си подкрепа за въвеждане на “Модела 1:1 (устройство за всеки ученик)” в националните програми на Министерство на образованието и науката, и превръщането му в стандарт в българското образование. Благодарение на проекто-базираното обучение, което моделът предлага, ученици и учители изграждат умения на XXI век и прилагат най-добрите световни практики от образователния сектор у нас. Ето защо считаме, че евентуална подкрепа от страна на Министерството във внедряването на модела ще допринесе за повдигането на нивото на цялата образователна система.</p> <p>Училищата заявяват готовност да продължат да развиват модела и той да се превърне в стандарт. За целта е необходима подкрепа в три направления: подходящи и сигурни устройства, квалификация на преподавателите и общност от съмишленици. Ето защо предлагаме да се обособи подходяща целева програма за училищата, които са готови да прилагат и развиват модела 1:1, или моделът да се включи в някои от настоящите национални програми</p>	<p>Приема се</p>	<p>Отразено е в НП.</p>
------------------	---	--	------------------	-------------------------

		за внедряване на иновации и развиване на дигитални умения, като им се осигурят устройства, средства за обучения и подготовка за прилагане на модела. Реализирането на модела 1:1 в по-голям мащаб е историческа възможност за повишаване нивото на иновациите в българското средно образование, смисленото използване на технологиите в образователния процес и подобряване на дигиталните умения на ученици и учители.		
7.	Проф. Галин Цокв – Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ (електронна поща)	Да се обособи подходяща НП за училищата, които са готови да прилагат и развиват модела 1:1 или моделът да се включи в някои от настоящите НП за внедряване на иновации и развиване на дигитални умения.	Приема се	Отразено е в НП.
8.	Българска асоциация на частните училища (БАЧУ) (деловодна система Евентис)	Като бенефициенти липсват ЧОИ и защо, след като програмата дава възможност да се създаде единната опорна високоскоростна мрежа за нуждите на образованието и науката, надграждаща приетия стандарт, свързваща МОН, регионалните управления на образованието и образователните институции. МОН изисква и частните училища да бъдат част от цялостната интеграция с инфраструктурата на регионалните управления на образованието и включване на водещите научни и изследователски центрове, да осигуряват високо ниво на надеждност на услугите, предоставяни от центровете за данни и услуги на МОН и в същото време ги изключва от възможността да са част от нея! В условия на инфлация с нарасналите цени на горива, материали и стоки от първа необходимост, считате ли че родителите трябва да бъдат натоварени с още финансови средства, за да се осигури изискваната от МОН съвременна образователна среда, която да гарантира единен подход при прилагането на ключови компетентности в сферата на формалното образование, неформалното обучение и информалното учене, да разшири достъпа до облачни ИКТ образователни ресурси, да подпомогне системата на предучилищното образование чрез внедряване на модерни средства за обучение, за предоставяне и управление на облачни услуги в хибридна среда или да ги лиши от тази възможност? Очакваме обмисляне на нашето предложение, за да	Не се приема	Частните училища са предприятия, които предлагат образователни услуги срещу заплащане с частни средства, в това число такси от учениците или техните родители. От ключово значение е да се избягва предоставянето на публично финансиране, насочено към дейности, които са предмет на услуга, предоставяна срещу заплащане, с оглед възможността същото да бъде считано за недопустима държавна помощ, съгласно Закона за държавните помощи и съдебната практика на Съда на ЕС (виж писмо на МОН, изх. № 1101-15 от 11.02.2021 г.).

	<p>Частно средно училище „Евлоги и Христо Георгиеви“ ЕООД (деловодна система Евентис)</p>	<p>информираме и родителите, които очакват подкрепа от държавата в тези трудни условия! Предлагаме да бъде разширен кръгът на бенефициентите по тази НП, като в нея бъдат включени и частните училища.</p>		
<p>9.</p>	<p>„Образование без граници“ (деловодна система Евентис)</p>	<p>Предлагаме да се предприемат промени на следните места от програмата: В т. 2. ЦЕЛИ И ОБХВАТ НА ПРОГРАМАТА (или на друго подходящо място) да се направи ясно разграничение между предложените за финансиране в тази национална програма дейности спрямо заложените дейности в Програма “Образование” 2021-2027, финансирана с европейски средства. В момента остават съмнения за двойно финансиране на дейности или не достатъчно детайлно планиране и разпределение на дейностите, които да се финансират по едната и по другата програма. Това може и следва да се избегне. В т. 3. БЮДЖЕТ НА ПРОГРАМАТА, Дейност 2: Закупуване на интерактивно мултимедийно оборудване или иновативен хардуер и софтуер за институциите от системата на предучилищното образование - накрая да се допълни с “както и свързани с внедряването им услуги”. За много от институциите внедряването на закупен хардуер и най-вече софтуер изисква подкрепа, обучение, менторство, често и поддръжка от страна на специалисти. Съответно, в тази връзка може да се окаже удачно увеличаването на понастоящем заложения за тази дейност бюджет от 800 000 лв. Това е трудно да се прецени към настоящия момент, тъй като не е дадена аргументация на бюджета по тази и останалите дейности (вижте коментар по-горе) и как този бюджет ще бъде разпределен в рамките на дейността, как е свързан с останалите дейности, как съответства на заложените индикатори и резултати и т.н. В т. 3. БЮДЖЕТ НА ПРОГРАМАТА, Дейност 4: Внедряване на образователни електронни ресурси и съдържание, софтуер за професионално обучение, софтуерни продукти за администриране</p>	<p>Приема се за сведение</p>	<p>За т. 2 – няма конкретно предложение. В т. 13 от НП е посочена демаркация и допълняемост с други национални програми или проекти, финансирани от европейски или други международни източници на финансиране Закупуването на интерактивно мултимедийно оборудване и иновативен хардуер и необходимия за използването му софтуер за институциите от системата на предучилищното и училищното образование е дейност, централизирана от МОН и включваща доставка, монтаж и гаранционно обслужване на необходимото оборудване. За изминалите 10 години от съществуването на програмата няма нито един сигнал от образователна институция за проблеми с използването им, изискващи подкрепа, обучение или менторство от страна на специалисти. Аналогични са и аргументите по отношение на</p>

и управление на учебния процес, както и подкрепа на съпътстващите дейности по използването им като част от образователния процес: С аргументи, аналогични на предходното предложение, дейността следва да се допълни с външни услуги, вкл. по внедряването, не само използването, и последната част от формулировката на дейността да звучи така: “както и външни услуги и подкрепа на съпътстващите дейности по внедряването и използването им като част от образователния процес”.

Аналогични допълнения следва да се предприемат и в т. 5. **ДЕЙНОСТИ ПО ПРОГРАМАТА**, т. 5.2. и т. 5.4.

Също така, считаме за прекалено общи и следва да се прецизират, както и обвържат с предвиденото финансиране, поне следните текстове, а по възможност всички резултати и показатели, в т. 8.1. Очаквани резултати и 8.2. Показатели за изпълнение:

- “Внедрени модерни технологии за обучение в институциите от системата на предучилищното образование; Минимум 80 нови институции от системата на предучилищното образование с внедрени модерни технологии в образователния процес” - да се уточни защо само в минимум 80 институции, в кои институции/по какви критерии ще бъдат избирани и какви са очакваните качествени промени.

- “Осигурени електронни образователни ресурси и образователно съдържание, софтуерни продукти за професионално обучение, софтуерни продукти за администриране и управление на учебния процес, както и условия за създаване и ползване на това съдържание като част от образователния процес; Минимум 200 нови училища, подпомогнати в дейностите по обновяване на компютърна техника и/или внедряване на образователни иновации, свързани с учебния процес” - да се уточни защо само 200 училища и по какви критерии ще се избират те за различните посочени категории продукти/услуги.

Не на последно място и свързано с по-горните коментари, в т. 9. **УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ФИНАНСИРАНЕТО** би следвало още на този етап да се посочат условията и редът за

средствата, отпускани за дейности 4 и 5.

Очакваните резултати и показателите за изпълнение на програмата са обвързани с предвиденото по отделните дейности финансиране.

Не са посочени никакви конкретни неясноти относно критериите за предоставяне на финансиране, утвърждавани в правилата за изпълнение на програмата. Те са конкурентни, ясно разписани и достъпни на публичния сайт на министерството, а утвърждаването им от министъра на образованието и науката осигурява гъвкавост на програмата при възникване на непредвидени обстоятелства – практика, доказала своята ефективност по време на пандемията от Covid19.

		<p>финансиране или поне по-ясна рамка и критерии, както е при други национални програми, а не да се утвърждават от министъра на образованието и науката като правила за изпълнение едва след приемане на националната програма. Последното потвърждава усещането за неяснота относно критериите за предоставяне на финансиране по една принципно конкурентна национална програма, както и съмнения за недостатъчна прозрачност при отпускането на финансиране.</p>		
10.	<p>Асоциацията на центровете за подкрепа за личностно развитие в България (АЦПЛРБ)</p> <p>(деловодна система Евентис)</p>	<p>В Националната програма „Информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в системата на предучилищното и училищното образование“ 2022 година се предвиждат средства за подобряване качеството и възможностите за електронно обучение в системата на предучилищното и училищното образование, достъп до съвременни информационни и комуникационни технологии, внедряване на образователни иновации и създаване на условия за устойчивото им развитие.</p> <p>Бихме искали да насочим Вашето внимание, че центровете за подкрепа за личностно развитие през годините системно не са били включвани в НП “ИКТ в системата на предучилищното и училищното образование“, което води до трайна липса на техническа обезпеченост в Центровете. Навсякъде се работи със стари компютърни конфигурации, остарели мултимедийни средства, липса на интернет обезпеченост на територията на всички помещения и сградния фонд, старо озвучително оборудване за провеждане на изяви и мероприятия и пр.</p> <p>Във всички Стратегически документи на МОН като приоритет се поставя дигитализацията на образователния процес, въвеждането на иновации, базирани на ИКТ, които са ключови елементи за съвременно преподаване и учене.</p> <p>Центровете за подкрепа за личностно развитие като част от образователните институции в системата на предучилищното и училищното образование не бива да остават в страни от изграждането на модерна инфраструктура, насърчаваща интереса към новите технологии. Това ще осъвремени визията на</p>	Приема се частично	<p>Центровете за подкрепа на личностно развитие са посочени като бенефициенти, където е допустимо, включително в дейностите по внедряване на образователни електронни ресурси, интернет свързаност и техническо обезпечаване. Децата/учениците са крайни потребители на всички дейности, реализирани по отделните модули на програмата.</p>

		<p>центровете, ще създаде различна среда от тази в училище и ще предложи съвременна среда за работа.</p> <p>През изминалата година ЦЛПР участва в разработката и внедряването на електронен дневник за целите на ЦЛПР в партньорство с АдминСофт АД и вече първите десетина центъра ползват електронен дневник.</p> <p>Настояваме центровете за подкрепа за личностно развитие да бъдат включени като бенефициенти в следните дейности на Национална програма „Информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в системата на предучилищното и училищното образование“ 2022 година:</p> <ul style="list-style-type: none">• Закупуване на интерактивно мултимедийно оборудване или иновативен хардуер и софтуер за институциите от системата на предучилищното образование• Техническо обезпечаване на учебния процес за институциите от системата на предучилищното и училищното образование• Внедряване на образователни електронни ресурси, софтуер за професионално обучение и електронен дневник и подкрепа на съпътстващите им дейности• Осигуряване на свързаност и средства за развитие и поддръжка на опорната мрежа.• Изграждане/доизграждане на Wi-Fi мрежи и изграждане на нови Wi-Fi зони.		
--	--	---	--	--

11.	Кариерни консултанти от ЦПЛР – Център за кариерно ориентиране и консултиране - гр. Пазарджик (електронна поща)	<ul style="list-style-type: none"> В т.6 – разходи, допустими за финансиране и етапи на финансиране думата „училища“ да се замести с „<i>институции в системата на образованието</i>“, тъй като в т. 4, сме включени в допустимите бенефициенти, като общински институции в системата на предучилищното и училищното образование, но в останалата част от програмата се споменават само училища. В т. 8.2 в текста „Минимум 200 нови училища, подпомогнати в дейностите по обновяване на компютърна техника и/или внедряване на образователни иновации, свързани с учебния процес“ – отново думата „училища“ да се замени с „<i>образователни институции</i>“. 	Приема се	Извършена е промяна в НП
12.	Инж. Христо Ковачев, учител по професионална подготовка в ПГМЕТТ „Христо Ботев“, гр. Шумен (електронна поща)	<p>Предлагам:</p> <ol style="list-style-type: none"> Да се отдели от дейност 4 в отделна дейност „софтуер за професионално обучение“ с точно определен ресурс, като не се допуска комплектоването му с какъвто и да е хардуер за неговото приложение. Оценката да се извършва първоначално от експертите в РУО (не че в Шумен от три години има специалист „професионално образование“), като се включат критерии като комплексност, дългосрочна(за срока на обучение) приложимост за различни учебни дисциплини и при различните форми на обучение (присъствено, ОРЕС), време на достъп на учениците, контрол на работата на учениците в реално време, възможности за интегриране на софтуера в училищната система за организация на ученето, електронни учебници с LMS за съвременни специалности за които има недостиг на учебна литература, система и критерии на оценяване постиженията на учениците, съответстващи на ДОС и НИП, готовност за съфинансиране от бизнеса, техническа осигуреност и възможност учениците да ползват лични технически средства. Сроковете на процедурите и финансирането да осигуряват нормално започване на учебната година. При обявяването на резултатите да се посочва и вида на софтуера, което ще ориентира преподавателите за приложими софтуери в съответната професионална област. (Към настоящия момент няма такава систематизация, независимо, че не 	Приема се частично	Приемат се т.1 и т.3. Не се приемат т.2, т.4 и т.5. Преценката и заявката за необходимия софтуер за професионално обучение е на директора на училището. Класирането е съобразно броя деца, които ще се възползват от закупения софтуер. И към настоящия момент не се допуска кандидатстването за софтуер, предназначен за административни училищни нужди.

		еднократно, съвместно с бизнеса сме подавали информация за такива) 5. С предимство да се финансират софтуери, осигуряващи знания и умения по основни производствени дейности, а не помощно обслужващи дейности(счетоводство, логистика и др.)		
НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „МОТИВИРАНИ УЧИТЕЛИ И КВАЛИФИКАЦИЯ“				
1.	Розета Заркова - старши експерт за квалификация на педагогическите специалисти (електронна поща)	<p>В Модул 1 (евентуално) или в Модул 2 (по-подходящо) да се предвиди възможност педагогически специалисти, заети към момента на кандидатстването по трудов договор в образователна институция, но без професионална квалификация „учител“ към притежаваната квалификация по диплома за висше образование, да придобият ПК „учител по“ предмета, по който преподават чрез включване в едногодишно обучение във висше училище.</p> <p>Към информацията за Модул 2 да бъде уточнено при какъв минимален брой кандидати за придобиване на квалификация учител по конкретен учебен предмет (напр. музика) висшите училища ще формират група.</p> <p>В Модул 4, в дейност 1 за поредна година няма предвидени обучения за учители от детски градини;</p>	<p>Приема се за сведение</p> <p>Не се приема</p> <p>Изпълнено</p>	<p>Ще бъде обсъдено и взето предвид при изготвяне на националната програма в следващата година. В Модул 2 на настоящата програмата се подкрепят училища с малък брой паралелки, в които се формира учителски норматив от повече от един учебен предмет с квалификация на вече назначени учители и тяхното трайно оставане в професията.</p> <p>При планирането е непредвидимо по какви учебни предмети учители ще заявят желание за включване в едногодишни обучения за придобиване на допълнителна професионална квалификация. Съгласно чл. 19 на Закона за висшето образование, висшите училища се ползват с академична автономия и отговарят за възможностите си след подаване на потенциални обучаеми.</p> <p>Предвидени са обучения по дейност 1, т. 1.3 и т. 1.4 .</p>

		<p>в нито една от дейностите по модула за поредна година няма предвидено обучение за възпитателите в общежитията (самостоятелни или към училища);</p> <p>отново няма предвидени обучения за учителите от няколкото специални училища за ученици със сензорни увреждания в България.</p> <p>Нека за участие в обученията по Модул 4, дейности 1, 2, 4 да е допустимо включването и на участници с образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър“ (НКР, Ниво 6, Подниво 6а).</p>	<p>Изпълнено</p> <p>Не се приема</p> <p>Приема се</p>	<p>Предвидени са обученията по дейност 2, т. 2.1 и т. 2.2.</p> <p>В съответствие с чл. 221, ал. 2 на ЗПУО квалификацията на педагогическите специалисти освен на национално ниво се осъществява на регионално, общинско и училищно ниво.</p> <p>Педагогическите специалисти следва да отговарят на общите изисквания за заемане на длъжността. Отражено в програмата.</p>
2.	<p>Свежина Димитрова - директор ЦПЛР- НАОП "Николай Коперник", гр. Варна</p> <p>(електронна поща)</p>	<p>В НП е определено бенефициент за провеждане на квалификационни дейности по Дейност 5, т. 5.1 и т. 5.2 да бъде НАОП „Николай Коперник“ – Варна. Предлагам бенефициентите по т. 5.1 и т. 5.2 да бъдат различни. В противен случай ще се наложи обявяване на обществена поръчка за транспорт, а процедурата е дълга и няма да успеем с провеждането на първата програма 17 – 23 Юли.</p> <p>Предлагам бенефициент за т. 5.1 да е Народна астрономическа обсерватория и планетариум „Николай Коперник“ – Варна, а по т. 5.2 Националният STEM център или някое от Регионалните управления, като всичко по организацията и логистиката ще се направи от НАОП "Николай Коперник", само плащането по програмата ще се осъществи от съответната институция.</p> <p>Относно условията и реда за финансиране на програмата в т. 9.2 е посочено, че:</p> <p>Във връзка с реализиране на обученията на учителите в ЦЕРН, логистично организирани от Народна астрономическа обсерватория и планетариум „Николай Коперник“ – Варна, ще се финансират разходи за пътни, нощувки и застраховки на обучаемите, като средствата се предоставят на два етапа:</p>	<p>Приема се</p> <p>Не се приема</p>	<p>Отразено е в НП.</p> <p>Съгласно условията и реда за провеждане на дейност 5.1 и 5.2 финансирането се извършва на 2 етапа – авансово и окончателно.</p>

		<p>- авансово – до 80 % от общата сума, определена в план-сметката - окончателно – до реално извършения разход, но не повече от утвърдената сума в план-сметката за обученията по дейности 5.1. и 5.2. Финансирането се предоставя след доклад от бенефициента с приложени отчетни документи.</p> <p>В програмите, които сме организирали до този момент ние сме превеждали цялата сума за нощувки в ЦЕРН, директно на хотела в ЦЕРН преди програмата, а на фирмата превозвач сума по договор на два етапа, първият при сключване на договора - 70 % и вторият след приключване на програмата - 30%. Не съм уверена дали 80% от общата сума, определена в план-сметката ще е достатъчна и за двата трансфера.</p> <p>Предлагам да не се конкретизира плащането, а да се запише: Във връзка с реализиране на обученията на учителите в ЦЕРН, логистично организирани от Народна астрономическа обсерватория и планетариум „Николай Коперник“ – Варна, ще се финансират разходи за пътни, нощувки и застраховки на обучаемите. След приключване на програмата, бенефициента предоставя пълен финансов доклад с приложени отчетни документи.</p>		
3.	<p>Българска асоциация на частните училища (БАЧУ)</p> <p>(деловодна система Евентис)</p> <p>Частно средно училище „Евлоги и Христо Георгиеви“ ЕООД</p> <p>(деловодна система Евентис)</p>	<p>Модули 2 и 3: отново в посочената НП не се спазва широко разпространяваната в медиите и обществеността цел на ръководния екип на МОН, че повишаване качеството и ефективността на обучението, възпитанието и социализацията на децата и учениците в образователните институции преминава през кадрово обезпечаване, усъвършенстване и обогатяване на ключовите компетентности на педагогическите специалисти и прилагане на система за проследяване на ефекта от обученията за професионално развитие на учителите, в която отново учителите от ЧО са изключени. МОН дължи мотивиране за това свое предложение, което очакват учителите и екипите от ЧОИ!</p>	Не се приема	<p>Частните училища са предприятия, които предлагат образователни услуги срещу заплащане с частни средства, в това число такси от учениците или техните родители. От ключово значение е да се избягва предоставянето на публично финансиране, насочено към дейности, които са предмет на услуга, предоставяна срещу заплащане, с оглед възможността същото да бъде считано за недопустима държавна помощ, съгласно Закона за държавните помощи и съдебната практика на Съда на</p>

				ЕС (виж писмо на МОН, изх. № 1101-15 от 11.02.2021 г.). Ще бъде извършен анализ относно приложимостта на режима за държавните помощи.
4.	Фондация „Гръст за социална алтернатива“ (портал за обществени консултации)	Трайният недостиг на мотивирани педагогически специалисти, подкрепящи успеха и развитието на всеки ученик, особено в по малките и средни населени места продължава да бъде предизвикателство пред образователната система на страната. В тази връзка и с оглед на необходимостта от валидиране на вече изпълняваната програма е необходимо да се добавят формулирани, планирани и очаквани резултати, съобразно модела, приложен при други програми. Променящите се тенденции и изисквания на обществото налагат разработване на методи, за осигуряване на качество и управление на качеството на обучение. Включването на концептуална рамка за система от качествени показатели отчитащи повишаването или респективно пропуски по ключови теми, повишена само-ефикасност на учителите, и т.н., за оценка на планираните и изпълнени действия и техният нетен ефект върху образователната система в страната е критично важно, за да се проследи ефективността и ефикасността на педагозите, което неминуемо ще има ефект върху общото разбиране и доверие в образователната система. По неофициални данни над 20% от учениците в България встъпват в първи клас с първи език, различен от български език. Имайки предвид етническото многообразие в страната, е важно да се окаже навременна подкрепа на педагозите, работещи с деца и ученици с майчин език, различен от българския за получаване на допълнителна квалификация за преподаване на български език като втори, какъвто той се явява за децата с майчин език ромски, турски и др., като предлагаме такава мярка да допълни Модул 2 „Квалификация на учители за преподаване на български език като втори“. Редица международни проучвания сочат, че споделянето и познанието на различните културни особеност повлияват положително самочувствието и образователните постижения на учениците, като ефекта от подобряване на качеството на педагогическите кадри ще бъдат от полза за всички ученици, без оглед на тяхната културна идентичност.	Приема се за сведение	Предложението ще бъде адресирано към Програма „Образование“ 2021-2027, която е дългосрочна и с по-голям финансов ресурс.

5.	Пенка Николова, Външен експерт по ПОО към ЦРЧР (електронна поща)	Предлагам към дейностите, планирани по програмата, да бъде включен допълнителен Модул „Надграждане на дигитални компетентности на учителите“ в съответствие с Digital Competence Framework for Educators (DigCompEdu) на ЕК. Предложението ми е продиктувано от редици изследвания, които показват, че преподавателите в различните степени и етапи на образование имат нужда от повишаване на дигиталните компетентности, свързани с преподавателската дейност както за работа от разстояние, така и при обучение в присъствена среда. Надявам, се че ще вземете предвид предложението и ще бъде обогатена програмата с новия модул.	Не се приема	Дейностите в програмата са съобразени с други програми и проекти, финансирани от европейски или международни източници на финансиране – обучения по дигитални компетентности за педагогически специалисти се финансират чрез проект „Образование за утрешния ден“ по ОП НОИР.
6.	„Образование без граници“ (деловодна система Евентис)	В т. 5. ДЕЙНОСТИ ПО ПРОГРАМАТА не е предвидена и следва да се предвиди дейност и финансиране за прилагане на система за проследяване на качеството и ефекта от обученията за професионално развитие на учителите. Това е изрично посочено в т. 2.1 Цели на програмата, но липсва при дейностите, а представлява изключително важна, основополагаща дейност и в Стратегическата рамка за образование 2030. В Модул 4. Продължаваща квалификация за учители, директори и други педагогически специалисти, изследвания, форуми и конференции предлагаме следните промени: • Дейност 1: Продължаваща квалификация за учители за развитие на професионални компетентности, насочени към използване на компетентностния подход и постигане на образователни резултати - Тематични направления: о 1.2. Обучения за придобиване на умения за обучение, съчетаващи обучение в класната стая и обучение от разстояние в електронна среда (хибридно обучение) в условия на криза - да не премахне “в условията на криза”, тъй като хибридно обучение е добра и ефективна, а в определени случаи и необходима практика (по-дълго отсъствие на ученик поради заболяване или др.) и извън условията на криза.	Приема се за сведение Приема се частично	Системата за проследяване на качеството и ефекта от обученията за професионално развитие на учителите е разписана в т. 12 на програмата – Мониторинг и оценка на изпълнението. Формулировката на наименованието на тематичното направление е обща. За изпълнението на дейностите по това направление се провеждат конкретни обучения, вкл. и обучение за работа при кризи, които са насочени към умения за организиране на работен процес при непредвидени обективни обстоятелства.

		<p>о Да се добави тематично направление, свързано с умения за разпознаване и адресиране на дезинформацията, тъй като това е ключов фактор за изграждането на такива умения и у учениците, а предизвикателствата, свързани с дезинформацията, постоянно се увеличават.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дейност 3. Продължаваща квалификация за педагогическите специалисти с управленски функции за повишаване на компетентностите за управление на образователните институции, лидерство в образованието за ефективна организация на училищните дейности и координация на педагогическите екипи - да се добави тематично направление за изграждане на визия за цялостна умна дигитализация на образователна институция и умения за управлението и реализирането ѝ. Без адекватна визия от страна на ръководните екипи на образователните институции няма как да бъде постигана умна и ефективна дигитализация, а не просто въвеждане на дигитални практики на парче без цялостна стратегия спрямо предизвикателствата на конкретната институция и нейните ученици. <p>В т. 6. ДОПУСТИМИ РАЗХОДИ И ЕТАПИ НА ФИНАНСИРАНЕ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 6.2., Модул 4 “Допустими са разходи извършвани от бенефициентите за” - да се допълни списъкът от допустими разходи с “разходи за възлагане на услуги за провеждане на обучения от външни организации със съответна експертиза”, веднага след “възнаграждения на учителите”. Важно е да се използва капацитетът и експертизата на външни организации за максимално адекватна и съвременна класификация на учители и ръководни кадри в системата. • 6.3. Изисквания към провеждането на обучения по Модул 4 - да се допълнят с високи и адекватни изисквания за подбора и квалификацията на учителите, за да се гарантира качеството на обученията. <p>В т. 9. УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ФИНАНСИРАНЕТО, т. 9.1 Квалификационни дейности, изпълнявани от НЦПКПС, ЦОПУО и РУО - да се допълни</p>	<p>Приема се</p> <p>Приема се</p> <p>Не се приема</p>	<p>Отразена промяна в програмата</p> <p>Отразена промяна в програмата</p> <p>Текстът „възнаграждения на учителите“ е общ и не е необходимо допълнително уточнение.</p> <p>Предложените организации не могат да извършват посочените дейности, тъй като заплащането за изпълняваните от тях дейности по програмата може да се третира като държавна помощ.</p> <p>Бенефициентите по програмата осигуряват качеството на провежданите квалификации.</p>
--	--	---	---	---

		списъкът от представяните на МОН документи (утвърдени програми за обучение, график на обученията, план-сметка и списък на учителите с информация за образование, квалификация и професионален опит) и с “информация за избран външен изпълнител или партньор - външна образователна организация”.		
НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „ЗАЕДНО ЗА ВСЯКО ДЕТЕ“				
1.	Фондация „Гръст за социална алтернатива“ (портал за обществени консултации)	<p>Към момента не са планирани подкрепящи механизми по отношение на учениците, които са върнати в клас по т.нар. „Механизъм за обхват“. Необходимо е осигуряването на подкрепяща дейност и услуга, която да идентифицира и посреща нуждите както на самия ученик, така и на неговото семейство. Често върнатите ученици отпадат от училище поради обективни обстоятелства – липса на транспорт до училище, липса на средства за учебни пособия, липса средства за подходящо облекло и др. Не е на лице и услуга „семеино консултиране“, която да е насочена към родителите, с цел повишаване осведомеността и доверителите към съответната образователна институция и учителите. В тази връзка дейностите по Модул 2 „Добри практики за взаимодействие с родителите на децата и учениците в предучилищна и училищна възраст“ следва да се допълнят с дейности, които да предотвратят рисковете от потенциално отпадане на върнатите (реинтегрираните) ученици. Като допълнителни дейности предлагаме: „В координация с всички местни институции (АСП, отдел „Закрила на детето“ и др.) идентифициране и посрещане на образователните, социално-икономическите и др. нужди на всеки върнат ученик и неговото семейство, които могат да повлияят върху неговото задържане в училище.</p>	Приема са частично	<p>Дейностите по Модул 2 „Добри практики за взаимодействие с родителите на децата и учениците в предучилищна и училищна възраст“ са насочени към ангажирането на всички заинтересовани страни, вкл. АСП, за привличането на родителите на децата и учениците в предучилищна и училищна възраст, които не са обхванати в образователната система, за които има риск от отпадане от училище и детска градина или са напуснали преждевременно образователната система. Съществуват дейности по ПМС № 100/08.06.2018 г., изм. и доп. ПМС № 259/14.10 2019 г., за създаване и функциониране на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, които дублират</p>

				програмата и се финансират от АСП.
2.	Централна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (деловодна система Евентис)	Моля да включите Централната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (ЦКБППМН) като бенефициент в НП „Заедно за всяко дете“. Мотив – участие на комисията в изпълнение на дейностите по ПМС № 100/2018 г. – в т.ч. в обходите на мобилните екипи и в периодичното набиране на информация за привлечените отново и задържани в училище деца.	Приема се	Отразено е в НП

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „ОПТИМИЗИРАНЕ НА ВЪТРЕШНАТА СТРУКТУРА НА ПЕРСОНАЛА“

1.	Мария Костадинова (електронна поща)	Нашето предложение е свързано с разписване на процедура, свързана с предоставянето на финансиране по Национална програма „Оптимизиране на вътрешната структура на персонала“ като бъде осигурено дължимо и присъдено ОТ СЪДА обезщетение по чл. 222, ал. 3 от КТ за сметка на бюджета на програмата.	Приема се за сведение	Програмата не изключва възможността при присъдено от съда обезщетение средствата да бъдат допълнително изплатени. Не е наложително разписването на отделни процедури за всеки конкретен случай.
2.	Софийска семинария (портал за обществени консултации)	Право на участие в националните програми на МОН Във връзка с приети изменения в Закона за вероизповеданията от 2021г., духовните училища се финансират с постановление на Министерски съвет и от същата година са изключени от участие в националните програми на МОН. Моля, да бъде взето под внимание, че служителите и учениците в Духовно училище Софийска духовна семинария „Св. Иван Рилски“ следва да се ползват със същите права, както останалите и да им бъде осигурен достъп до кандидатстване в националните програми и по-конкретно в НП „Оптимизиране на вътрешната структура на персонала“ и „Отново заедно“! В тази връзка се надяваме да бъде преразгледан обхвата на програмите и семинарията да се добави към правоимащите да участват!	Приема се за сведение	Основанието за финансиране на духовните училища от системата на предучилищното и училищното образование със средства от държавния бюджет е уредено в чл. 28, ал. 17 от Закона за вероизповеданията. Посочената разпоредба не дава право на допълнително финансиране на разходи за персонал за сметка на национални програми за развитие на образованието. Такова финансиране би било възможно при съответни промени в Закона за вероизповеданията.

3.	Българска асоциация на частните училища (БАЧУ) (деловодна система Евентис)	В ситуацията на сериозни финансови проблеми в ЧОИ, на родителите в тях, се налага преосмисляне на бенефициентите и в НП „Оптимизиране на вътрешната структура на персонала“.	Не се приема	Доколкото написаното може да се приеме като предложение за включване на частните училища и детски градини като бенефициенти по програмата, считаме че предоставянето на публичен финансов ресурс по реда на програмата на частните училища и детски градини може да бъде квалифицирано като недопустима държавна помощ съгласно Закона за държавните помощи и съдебната практика на Съда на ЕС(виж писмо на МОН, изх. № 1101-15 от 11.02.2021 г.).
4.	Нина Николова - директор на училище (електронна поща)	Пиша в качеството ми на директор на училище, което ще кандидатства за обезщетения по НП "Оптимизиране на вътрешната структура на персонала". Силно съм притеснена за срока за подаване на документи, предвид факта, че нац. програми все още не са приети с РМС. Молбата ми е първия срок за кандидатстване, който е до 9 май да бъде удължен.	Приема се	Отразено е в проекта на програмата.

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „ИНОВАЦИИ В ДЕЙСТВИЕ“

1.	Надежда Кучмова – Технически университет – София (електронна поща)	Предлага в Националната програма да се включат дейности, свързани с административно обслужване в електронна среда и поддръжка на уеб-базирана платформа за информация, регистрация, координация, мониторинг и отчитане на дейностите по изпълнение на програмата.	Приема се	Отразено е в проекта на програмата.
----	--	---	-----------	-------------------------------------

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „БИЗНЕСЪТ ПРЕПОДАВА“

1.	Катя Маринова - Сертифициран от ЕвСС кариерен консултант - GCDF, преподавател по	Идеята ни е да правим връзка и срещи-семинари със специалисти от различните професии с учениците от училищата в града и областта. Вече сме провели няколко такива и резултатите са прекрасни, а интересът е огромен и от двете страни.. Посочената	Приема се частично	ЦПЛР са добавени като допустими бенефициенти по програмата.
----	---	--	--------------------	---

	<p>икономически дисциплини и английски език</p> <p>Център за подкрепа и лично развитие - Ученическо общежитие, гр. Добрич (електронна поща)</p> <p>Кариерни консултанти от ЦПЛР – Център за кариерно ориентиране и консултиране - гр. Пазарджик (електронна поща)</p>	<p>идея би могла да се реализира чрез национална програма „БИЗНЕСЪТ ПРЕПОДАВА“, но се опасявам, че ние като ЦПЛР не сме включени като бенефициенти.</p> <p>Каква е възможността и начина да си помогнем чрез финансиране от Програмата за осигуряване на транспорт за учениците за посещения в различните предприятия, както и за хонорари на специалистите, отделили производствено и служебно време, за да запознаят учениците със спецификата на професията си на място, а и в нашата зала?</p> <p>Нуждата от подобни мероприятия се оказва огромна, защото е време образованието в България да се доближи до реалния бизнес. Позволявам си това твърдение на базата на предишния ми опит от корпоративния свят и смятам да ползвам контактите си и уменията, придобити в работата ми преди да навляза в сферата на образованието.</p>		<p>Дейностите по програмата не предвиждат финансиране за транспорт на учениците за посещения в предприятия.</p>
<p>3.</p>	<p>Българска асоциация на частните училища (БАЧУ)</p> <p>(деловодна система Евентис)</p> <p>Частно средно училище „Евлоги и Христо Георгиеви“ ЕООД</p> <p>(деловодна система Евентис)</p>	<p>Модули 1 и 2 - проектът дава възможност да се организира ранното кариерно ориентиране и запознаването на учениците с възможностите, които предоставят различните професии за бъдеща реализация, както и информирането им за най-новите тенденции в развитието на техниката и технологиите, което е ключов фактор за подготовката на младите хора за живот и работа и то не само за държавните и общински училища. Непрекъснатото осъвременяване квалификацията на учителите в партньорство с бизнеса е необходимо, за да се развиват у младите хора компетентностите, необходими за успешна бъдеща реализация. Явно нито компетентностите на учениците от ЧУ, нито усъвършенстването на знанията и уменията на преподавателския състав в частните образователните институции в съответствие с развитието на технологиите и изискванията на пазара на труда, чрез придобиването на най-актуалната информация за развитието на технологиите и тяхното приложение в различни професионални области, отново не попадат във фокуса на държавата. Няма мотиви, които да обясняват предложението за посочената НП, освен че държавата няма политика за подкрепа на ЧО!</p>	<p>Приема се за сведение</p>	<p>Ще бъде извършен анализ относно приложимостта на режима за държавните помощи. Частните училища са предприятия, които предлагат образователни услуги срещу заплащане с частни средства, в това число такси от учениците или техните родители. От ключово значение е да се избягва предоставянето на публично финансиране, насочено към дейности, които са предмет на услуга, предоставяна срещу заплащане, с оглед възможността същото да бъде считано за недопустима държавна помощ, съгласно Закона за държавните помощи и съдебната практика на Съда на ЕС (виж писмо на МОН, изх. № 1101-15 от 11.02.2021 г.).</p>

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „УЧЕБНИЦИ, УЧЕБНИ КОМПЛЕКТИ И УЧЕБНИ ПОМАГАЛА”

<p>1.</p>	<p>„Образование без граници“ (деловодна Евентис)</p> <p>без система</p>	<p>Смятаме, че в националната програма, а ако трябва и чрез промени в Наредба № 10 от 19 декември 2017 г. за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала, следва да се акцентира върху създаване на дигитално учебно съдържание, каквото се използва все повече не само в контекста на ОРЕС, както и превод и адаптация на съществуващо, доказало се (дигитално) учебно съдържание, което често е много по-ефективно като разходи спрямо разработването на изцяло ново учебно съдържание.</p> <p>Също така изглежда, че няма заложиени базови критерии за избор (нужна квалификация и опит) на екипи за създаване на учебни помагала.</p> <p>Бюджетът следва да се мотивира - защо са определени средствата по дейности и на каква база.</p>	<p>Приема се за сведение</p>	<p>Създаване на дигитално учебно съдържание, както и превод и адаптация на съществуващо, доказало се (дигитално) учебно съдържание са дейности, предвидени в проект „Образование за утрешния ден“, финансиран по ОП НОИР.</p> <p>С промяна на Наредба № 10/2017 г. за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала не може да се определи как да бъдат създавани познавателните книжки, учебниците и учебните помагала, тъй като това е определено в Закона за предучилищното и училищното образование (чл. 153)</p> <p>Създадените по модул 1 от националната програма учебни помагала се предоставят за ползване със свободен достъп чрез интернет страницата на МОН</p> <p>В модул 1 е посочено изискването за членовете на сформираниите авторски колективи</p> <p>На официалната страница на МОН заедно с формуляра за кандидатстване по модул 1 ще</p>
------------------	--	--	------------------------------	---

				бъдат публикувани и указанията за изготвянето на проект на учебно помагало. Разпределението на бюджета по модули е съобразено с оценката на необходимите средства.
2.	Фондация „Гръст за социална алтернатива“ (портал за обществени консултации)	Деца и учениците от езиковите малцинства са в неравна стартова позиция в процеса на задължителна предучилищна подготовка, и в следствие обучение в училище, тъй като липсват условия и възможности за усъвършенстване на майчиния си език, а през него и езика на обучение в детската градина и училището, което в известна степен води до тяхното изоставане по отношение на придобиването и утвърждаването на ключовите компетентности, съответно усвояване на нови знания и умения през различните учебни часове, които се провеждат на български език. Има редица научни изследвания, които доказват, че овладяването на официалния език през активно ползване на майчиния е много по-ефективно, отколкото овладяването на езика да се случва само чрез „потопяване в езиковата среда“. По отношение на този специфичен проблем, който засяга около 20% от българските ученици, според данни на Министерство на образованието, образователните политики трябва да усъвършенстват и да насърчават прилагането на иновативни методики за овладяването на български език от деца и ученици, за които той не е майчин. Това би имало и висока добавена стойност при представянето на учениците от България в изследванията на ПИЗА, а в дългосрочен план до разгръщането на пълния им човешки потенциал. В този смисъл предлагаме промяна на Модул 3 „Разработване на учебно помагало по български език като чужд за обучение на малолетните и непълнолетните чужденци, търсеци или получили международна закрила, и мигранти“, като се включи „Разработване на учебно помагало по български език като чужд или втори за обучение на малолетните и непълнолетните чужденци, търсеци или получили международна закрила, и мигранти, и български деца и ученици, които влизат в образователните институции с първи език, различен от български език“. Също така, предложеният бюджет е необходимо да бъде съществено повишен, тъй като към момента това засяга над 20% от българските първокласници.	Не се приема	Учебното помагало, което е предвидено по Модул 3 на националната програма, ще се разработи въз основа на вече утвърдена учебна програма за обучението по български език като чужд. Няма утвърдена учебна програма за обучение по български език на лица, за които българският език не е майчин, но които традиционно населяват територията на страната. Поради това на този етап е предвидено само учебно помагало за търсеци или получили закрила и за мигранти, за които българският език е чужд.

		<p>на целевата група възможни изпълнители би допринесло за по-голяма гаранция за качествено изпълнение на заложения продукт. Предлагаме формуляри за кандидатстване да могат да подават и университети, научни институти и неправителствени организации, като задължително условие е в авторския екип по разработване на учебното помагало да бъдат включени и учители, които преподават български език като чужд.</p> <p>3. Увеличаване на времето за разработването на учебното помагало по Модул 3 Според представения за обществено обсъждане проект времето за разработване на учебното помагало по български език би било около четири месеца (в случай, че приемането на националните програми не се забави). Разбираме предизвикателствата, породени от нарастващия брой бежанци заради войната в Украйна, и осъзнаваме, че децата и младежите, пристигащи от там, трябва максимално бързо да се интегрират в учебния процес в България. В същото време считаме, че четири месеца са крайно недостатъчни за разработване на качествен продукт, заради което съществува риск предвидената инвестиция да не доведе до желаните резултати. По начина, по който в момента е разписана националната програма, за четири месеца трябва да се разработи учебно помагало, покриващо две нива от езиковата рамка - A1 и A2. Смятаме, че с предвидените в програмата ресурси за разработване на качествено учебно помагало, покриващо едно ниво, са необходими минимум шест месеца. Предлагаме времето за разработване на помагалото да бъде увеличено на минимум шест месеца, като или броят на езиковите нива, които помагалото трябва да покрие, се намалят до едно, или се предвидят повече средства за по-голям екип, който да разработи продукт, покриващ и двете нива.</p> <p>4. Разширяване на националната програма с модул за учебни помагала за деца и младежи с майчин език, различен от българския По данни на Министерството на образованието и науката и фондация “Конрад Аденауер” 20% от децата, които започват училище, говорят на различен майчин език от българския, а повече от половината от ромските семейства не говорят вкъщи на български. Невладеенето на български език е сред най-честите причини децата с различен майчин език да изостават от своите връстници. Учениците изпитват затруднения с усвояването на</p>	<p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p>	<p>влязат и външни лица, вкл. от висши училища, НПО и т.н., с оглед осигуряване на по-голяма експертиза при написването на помагалото.</p> <p>Предложеният срок е съобразен с предварителни проучвания по отношение разработването на подобни помагала, които показват, че този срок е достатъчен.</p> <p>Учебното помагало, което е предвидено по Модул 3 на националната програма, ще се разработи въз основа на вече утвърдена учебна програма за обучението по български език като чужд. Няма утвърдена учебна програма за обучение по български език на лица, за които</p>
--	--	--	---	---

		<p>академичния материал и нови знания, чувстват се неразбрани и неуспешни. Това ги определя в много по-голяма степен като деца в риск от отпадане от образователната система. По данни на Националния статистически институт през учебната 2019/ 2020 г. 17 490 ученици са напуснали преждевременно образователната система. На този фон в България не е разработена достатъчно добра методика за преподаване на български като втори език, което затруднява учителите в подготовката на тези ученици. Липсват и конкретни материали за езикова подкрепа, съобразени със спецификите на усвояване на българския език като втори. Поради тази причина предлагаме в националната програма да бъде включен и модул 4, по който да се разработят учебни помагала за деца и младежи с майчин език, различен от българския. Изготвянето на такива помагала ще подпомогне учениците, които изпитват затруднения в училище, както и учителите им, които имат нужда от допълнителни инструменти в работата си. Така мярката би могла да доведе до по-добро интегриране в училище на учениците с различен майчин език, до подобряване на образователните им постижения и до намаляване на риска от преждевременно отпадане от учебния процес.</p>	<p>българският език не е майчин, но които традиционно населяват територията на страната. Поради това на този етап е предвидено само учебно помагало за търсещи или получили закрила и за мигранти, за които българският език е чужд.</p>
--	--	---	--

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „ПОДПОМАГАНЕ НА ОБЩИНИ ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНА ДЕСЕГРЕГАЦИЯ“

1.	<p>Фондация „Гръст за социална алтернатива“ (портал за обществени консултации)</p>	<p>Делът на учениците от ромски произход, които посещават училища с преобладаващ дял на учениците от български етнически произход намалява почти два пъти за последните 10 години (от 34,3% през 2011 г. на 18,3% през 2019 г.). За сметка на това се увеличава делът на учениците в училища, където има концентрация на ученици от ромски произход (от 32,4% през 2011 г. на 49,2% през 2019 г.) – почти всяко второ дете от ромски етнически произход се обучава в училище, където ромите преобладават. В същото време, учениците от ромски произход, които посещават смесени училища се запазва приблизително същия (29,2% през 2011 г. и 29,8% през 2019 г.). Тези данни илюстрират дълбоката образователна сегрегация, в която се намират ромските ученици от големите градове, където т.нар. „ромски училища“ се разрастват, а качеството на образованието</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Политиката за равен достъп до качествено образование се реализира от Министерството на образованието и науката (МОН) чрез множество механизми. Превенцията и преодоляване на съществуващите форми на сегрегация: унаследена и вторична сегрегация е един компонентите на политиката. НП „Подпомагане на общините за образователна десегрегация“ е насочена към общините с</p>
----	--	--	---------------------	--

което предоставят е значително по-ниско, като външните оценявания са един обективен показател за това. Дейностите на програмата в този вид делегират отговорността за процеса на десегрегация на политическата воля на общините, които могат да кандидатстват за прилагането на десегрегационни мерки в съответното населено място. В същото време, учениците, които биха желали да учат в смесено училище, не могат да се възползват от настоящата програма. Когато мерките са насочени към ученика и конкретното училище, подходът се превръща в индивидуален и специфичен, защото обслужва образователните нужди на ученика, а не разчита на осъзнатостта на общината за важността на проблема или наличието на средства за съфинансиране. Сред допустимите бенефициенти да бъдат включени ученици, за които най-близкото учебно заведение е сегрегирано, и смесени училища, където се обучават ученици, за които най-близкото учебно заведение е сегрегирано. Като учениците освен транспорт, учебни пособия, да получават и купони за обедно хранене. Също така, прави впечатление, че бюджетът на програмата е намален с 50%, което е необосновано, предвид високите нива на образователна сегрегация в България.

За да отговори на реалните нужди и да е всеобхватна, бюджетът на настоящата програма трябва да бъде увеличен значително, дейностите допълнени – например, липсват преки дейности за предварителна подготовка в приемащото училище и работа с родителите на децата, които се обучават там за преодоляване и минимизиране на потенциални рискове от отписване на ученици, както и овладяване на негативни реакции, базирани на негативни стереотипи са ромските деца и родители.

оглед гарантиране на процеса като местна политика, която да се осъществява още в процеса на прием на децата и учениците в образователната система. Целева група допустима за включване по проектите са именно деца и ученици от ромски произход желаещи да посещават несегрегирани образователни институции, като за целта им се осигурява социална и образователна подкрепа. Задължително изискване за допустимост на проектите на общините е наличието на подписано споразумение между кметовете на общините и определени като приемни несегрегирани образователни институции, находящи се на територията на града определен за общински център. Чрез споразуменията се гарантира ангажираност на директорите и педагогическите специалисти за подкрепа на процеса на десегрегация чрез приемане на деца и ученици от ромски произход, посещавали сегрегирани образователни институции, както и прилагане на мерки за тяхната адаптация и продължаващо обучение. Относно предложението като допустими бенефициенти по програмата да се включат и ученици посещаващи

				<p>сегрегирани образователни институции е нелогично.</p> <p>Предложението по-скоро касае индивидуална социална и образователна подкрепа, която се осигурява по др. финансови механизми на МОН. (Наредбата за финансиране на институциите в системата на образованието, операции финансирани от ОП НОИР)</p> <p>В програмата като изискване е заложено задължителното планиране и провеждане на дейности с родителите и учениците, но финансирани по др. финансови механизми или чрез собствен принос от общините.</p> <p>Бележката за намаляване на бюджета на програмата се приема по принцип.</p>
--	--	--	--	---

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „БЕЗ СВОБОДЕН ЧАС“

1.	<p>Петя Джилизова - главен счетоводител на СУПНЕ "Фридрих Шилер", Русе</p> <p>(електронна поща)</p>	<p>На 31.03.2022 г. бе подписан Анекс към колективен трудов договор Д01-197/17.08.2020 г. - Д01-44/04.04.2022 г. с промени, влизащи в сила от 01.04.2022 г., и по конкретно:</p> <ul style="list-style-type: none"> - изменение на чл. 39а; - създаване на нова ал. 18 към чл. 33, в която гласи "Допълнителното трудово възнаграждение по чл. 33, ал. 2 се увеличава с 10% от 01.04.2022 г." - т.е. лекторското възнаграждение за взет час от 8,50 лв. се променя на 9,35 лв. <p>Във връзка с това предлагам в т. 6. РАЗХОДИ, ДОПУСТИМИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ И ЕТАПИ НА ФИНАНСИРАНЕ от проекта на НП "Без свободен час" да се направят следните промени:</p> <ul style="list-style-type: none"> - подточка б.1., буква "а" да се измени по следния начин: <ul style="list-style-type: none"> а) на основание чл. 155 от КТ, включително платен годишен отпуск при условията на чл. 176 от КД и отпуск на основание чл. 	Приема се	Предложението е отразено в проекта на НП „Без свободен час“
----	--	--	-----------	---

		<p>39а от КТД (допълнителен отпуск от 10 работни дни за педагогически специалисти, преболедували COVID -19 ползван в периода от 01.11.2021 г. до 31.03.2022 г.);</p> <p>- По програмата за един учебен/астрономически час на училището, ЦСОП или на ДГ:</p> <p>за периода от 01.11.2021 г. до 31.03.2022 г. да се възстановяват до:</p> <p>а) 10.50 лв., което включва и дължими осигуровки за учител, когато замества в училище и детска градина в населеното място, в което е регистриран по настоящ адрес;</p> <p>б) 12.50 лв., което включва и дължими осигуровки за учител, когато замества в училище/детска градина, намиращо се извън населеното място, в което е регистриран по настоящ адрес. Не се прилага за заместващ учител, работещ в същото училище, на когото се изплащат разходи за транспорт.</p> <p>за периода от 01.04.2022 г. до 31.10.2022 г. да се възстановяват до:</p> <p>а) 11.53 лв., което включва и дължими осигуровки за учител, когато замества в училище и детска градина в населеното място, в което е регистриран по настоящ адрес;</p> <p>б) 13.74 лв., което включва и дължими осигуровки за учител, когато замества в училище/детска градина, намиращо се извън населеното място, в което е регистриран по настоящ адрес. Не се прилага за заместващ учител, работещ в същото училище, на когото се изплащат разходи за транспорт.</p>		
2.	<p>Регионално управление на образованието – Русе</p> <p>(електронна поща)</p>	<p>В т. 6. „Разходи, допустими за финансиране и етапи на финансиране“, подточка 6.1. от програмата текстът, определящ средствата, които се възстановяват за един учебен/астрономически час, да се замени със:</p> <p>По програмата за един учебен/астрономически час на училището, ЦСОП или на ДГ се възстановяват, както следва:</p> <p>а) за учебни/астрономически часове, проведени до 31.03.2022 г. включително:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 10.50 лв., което включва и дължими осигуровки за учител, когато замества в училище и детска градина в населеното място, в което е регистриран по настоящ адрес. 2. 12.50 лв., което включва и дължими осигуровки за учител, когато замества в училище/детска градина, намиращо се извън населеното място, в което е регистриран по настоящ адрес. Не се 	Приема се	Предложението е отразено в проекта на НП „Без свободен час“

прилага за заместващ учител, работещ в същото училище, на когото се изплащат разходи за транспорт.

б) за учебни/астрономически часове, проведени след 31.03.2022 г.:

1. 11.55 лв., което включва и дължими осигуровки за учител, когато замества в училище и детска градина в населеното място, в което е регистриран по настоящ адрес.

2. 13.75 лв., което включва и дължими осигуровки за учител, когато замества в училище/детска градина, намиращо се извън населеното място, в което е регистриран по настоящ адрес. Не се прилага за заместващ учител, работещ в същото училище, на когото се изплащат разходи за транспорт.

Мотиви:

Публикувания проект на НП „Без свободен час“ в т. 6. „Разходи, допустими за финансиране и етапи на финансиране“, подточка 6.1. са определени размерът на средствата, които се възстановяват по програмата един учебен/астрономически час на училището, ЦСОП или на ДГ, а именно:

а) 10.50 лв., което включва и дължими осигуровки за учител, когато замества в училище и детска градина в населеното място, в което е регистриран по настоящ адрес;

б) 12.50 лв., което включва и дължими осигуровки за учител, когато замества в училище/детска градина, намиращо се извън населеното място, в което е регистриран по настоящ адрес.

Така определените суми кореспондират с размера на допълнителното трудово възнаграждение за учебен час на минималната норма задължителна преподавателска работа, договорен в Колективния трудов договор за системата на предучилищното образование № Д 01-197/17.08.2020 г. (8,50 лв. брутно възнаграждение и 2,00 лв. осигуровки за сметка на работодателя), които са валидни до 31.03.2022 г.

С Анекс № Д01-44/04.04.2022 г. към КТД за системата на предучилищното образование, считано от 01.04.2022 г. е договорено 10% увеличение на допълнителното трудово възнаграждение за учебен час на минималната норма задължителна преподавателска работа.

		С оглед на това, считаме че е необходимо размерът на средствата за проведен учебен/астрономически час също да се увеличи с 10%, считано от 01.04.2022 г.		
3.	Национално сдружение на общините в РБ (деловодна система Евентис)	Остава нерешен един нееднократно коментиран от нас проблем – използването на платен отпуск от педагогическите специалисти в детските градини в периода на неучебното време. Проектът на програма „Без свободен час“, модул 2 „Без свободен час в детската градина“ създава възможност за подкрепа на общините, но на практика средствата по нея са недостатъчни (само 250 хил. лв.) и се изчерпват на много ранен етап. В допълнение, програмата предоставя средства само за заместващи учители в групите за предучилищна подготовка 4, 5 и 6-годишните деца. Същевременно, през последните години се наблюдава трайна тенденция за по-висока ангажираност на родителите, което води до невъзможност да се грижат за децата си в периода на неучебното време. Всичко посочено до тук налага непрекъснатата работа на детските градини да се обезпечават със средства от общинския бюджет, което за голяма част от местните власти е невъзможно. В тази връзка отново предлагаме бюджетът на Национална програма „Без свободен час“, модул 2 „Без свободен час в детската градина“ да бъде увеличен съобразно реалните потребности като се осигури финансова подкрепа за осигуряване на заместващи педагогически специалисти и за групи от 2 до 4-годишни деца (в общини, в които не е въведена задължителна предучилищна подготовка на 4-годишните деца).	Не се приема	От въвеждането на Модул 2 „Без свободен час в детската градина“ в програмата всички заявявани от детските градини средства са изплащани. До момента не е констатиран недостиг на средства по модула. През последните три години заявените и изплатени средства по Модул 2 варират от 102 000 лв. до 250 000 лв. Определеният бюджет за 2022 г. за Модул 2 е над средното на база последните 3 години.
НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „РОДЕН ЕЗИК И КУЛТУРА ЗАД ГРАНИЦА“				
1.	14 училищни ръководители на български неделни училища в чужбина (БНУ) (електронна поща)	1. Относно т. 4, Модул 1 вносителите предлагат да се анализират в работна група резултатите от финансирането на учебна дейност по НП РЕКГ, с предложения за промени, свързани с преминаване на всички БНУ към финансиране по ПМС 90/2018 г.	Приема се частично за сведение и обсъждане в работна група	1. Чрез НП РЕКГ се подпомагат основно (77 % през учебната 2020/2021 година) БНУ в държави с историческа диаспора. Учениците от тези БНУ изучават български език и в местните училища. При възможност решение на поставените проблеми ще се

		<p>2. Относно Модул 2 „Обучение на учителите от българските неделни училища в чужбина“</p> <p>2.1. Предложение бенефициенти да са същите като по т. 4.1.1., а не държавните висши училища.</p> <p>2.2. Предложение за вида на дейностите/обученията, организацията им и принципите на финансиране.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Да се допълни обучение за придобиване на допълнителна професионална квалификация „учител по история и цивилизации“ или „учител по география и икономика“. - Да се допълни обучение за придобиване на допълнителна професионална квалификация „учител по български език и литература“ или „предучилищен и начален учител“; - Да се предложи програма за обучение на учители по чужд език, които да се преквалифицират за учители по български език и литература. - Бенефициенти да са организациите, към които функционират БНУ в чужбина, които да избират от списък с одобрени програми, онези обучения, които считат за най-подходящи за тях. <p>3. Относно Модул 3 „Партньорства“ е направено предложение за включване на „трети партньори“</p> <p>Конкретните текстове са - В точка 6 – МОДУЛ 3 - се правят следните изменения и допълнения: Точка 6.1 ДОПУСТИМИ</p>	<p>Приема се частично за сведение и допълнително обсъждане с висшите училища за начините за допълнителна квалификация „учител по...“</p> <p>Приема се за сведение и обсъждане</p>	<p>търсят при актуализиране на ПМС № 90/2018 г.</p> <p>2. Определените с НП РЕКГ бенефициенти – държавни висши училища съответстват на политиката на МОН за повишаване на квалификацията в конкретни направления, определени на база анализ на потребностите на педагогическите специалисти от БНУ в чужбина. Други организации, предлагащи обучения, може да бъдат партньори на ДВУ. С Програмата са предвидени краткосрочни обучения в съответствие не само с дефинираните потребности, но и с определения финансов ресурс. Въпросът за организиране и провеждане на друг вид обучения – за придобиване на квалификация „учител по...“ ще бъде разгледан при бъдещо реализиране на национална програма. Към момента - за този тип обучения БНУ, подпомагани по ПМС № 90/2018 г., имат право да използват средствата, предоставени от МОН.</p> <p>3. Допустимите бенефициенти са само от определени държави, съобразно планирания</p>
--	--	--	---	--

		<p>БЕНЕФИЦИЕНТИ се допълва както следва: 6.1.3 Други БНУ, при условие, че са трети партньори в проекти обхващащи участници от 6.1.1 и 6.1.2.</p> <p>4. Относно Модул 4 „Оценяване на езиковите компетентности по български език на учениците от българските неделни училища в чужбина“.</p> <p>Предложени текстове:</p> <p>Точка 7 – МОДУЛ 4 – се заличава или се променя както следва: МОДУЛ 4 „РАЗРАБОТВАНЕ НА СТАНДАРТ И УЧЕБНИ ПРОГРАМИ ПО БЪЛГАРСКИ КАТО ЧУЖД ЗА ОБУЧЕНИЕТО, ОРГАНИЗИРАНО В ЧУЖБИНА“. Предлага се участие на БНУ в извършване на анализа, оценката и разработването на учебните програми за обучението, организирано в чужбина и на тестовете - от работни групи, включващи мнозинство от преподаватели в БНУ и специалисти по чуждоезиково обучение.</p> <p>В мотивите на вносителите е посочено, че следва да се запази съставянето на учебни програми (въз основа на стандарт за български език като чужд).</p> <p>Предлага се да се замени „български език като втори език“ с „български език като чужд“</p>	<p>при възможност за разширяване обхвата на партньорствата</p> <p>Приема се частично</p>	<p>финансов ресурс по Програмата.</p> <p>4. Провеждането на диагностиката и през тази учебна година ще способства за придобиване на по-цялостна информация, при отчитане на различните позиции на учителите и ръководителите на БНУ, съобразно спецификата на състава на учениците, средата и организацията на обучението.</p> <p>Представители на БНУ ще бъдат включени както в предстоящия анализ, така и в конкретен етап от подготовката на новите учебни програми.</p> <p>Относно предложението за заличаване на „български език като втори“ и замената с „български език като чужд“ – липсват мотиви. Понятието български език като втори е въведено и одобрено в действащите учебни програми за обучението, организирано в чужбина, а промяната на „чужд“ би направила невъзможна асоциацията с „род“, с „родов“ език,</p>
--	--	---	--	---

		<p>5. Относно осъществяването на мониторинг от задграничните представителства.</p> <p>Предложена промяна в т. 8.2 - Задграничните представителства на Република България в чужбина могат по искане на МОН да извършват мониторинг на дейностите по Модул 1 за: ...</p> <p>Вносителите мотивират предложението с липса на конкретизация за инициатора на мониторинг. Считат, че задграничните представителства нямат ресурс да го извършват на периодичен принцип и следва да бъде посочена помощната им роля за тази дейност.</p>	Не се приема	<p>независимо от поредността на изучаването му в живота.</p> <p>5. Обхватът на мониторинга от задграничните представителства е в съответствие с аналогични текстове от ПМС № 90/2018 г. за БНУ в чужбина (съгласувани с МВнР) и е взет предвид фактът, че задграничните представителства имат компетенцията за мониторинг на приложението на изискванията към БНУ в чужбина – съгласно българското и местното законодателство.</p>
2.	<p>Надежда Кучмова – Технически университет – София</p> <p>(електронна поща)</p>	<p>Предлага се в Модул 1 на НП РЕКГ да се предвиди нова дейност, свързана с администриране на кандидатстването и отчитането на проекти за дейности по т. 4.2.1., т. 4.2.2., т. 4.2.3. в електронната система, въведена за БНУ в чужбина. Отчита се фактът, че в проекта е заложено кандидатстване и отчитане по Модул 1 чрез електронна система.</p>	Приема се	<p>Включена е дейност „Администриране в електронна среда на кандидатстването и отчитането на проекти за дейности по т. 4.2.1., т. 4.2.2., т. 4.2.3. и поддръжка на електронна система.“ с допустими бенефициенти-организации, регистрирани в България, които имат сключено споразумение /договор с МОН. Планиран е финансов ресурс в размер на 20 000 лв., без да се променя общият бюджет на НП РЕКГ.</p>
НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ“				
1.	<p>Теодора Чалъкова – държавен експерт в отдел „Образование и</p>	<p>В т. 4 „Допустими бенефициенти“, модул 2 „Модернизиране на учебно и изпитно съдържание“ не са включени професионални колежи.</p>	Не се приема	<p>Професионалните колежи към Министерството на отбраната осъществяват обучение след</p>

	<p>квалификация“, дирекция „Управление на човешките ресурси в отбраната“ – Министерство на отбраната</p> <p>(електронна поща)</p>	<p>От 2007 г. към НВУ „Васил Левски“ и ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ са създадени 2 Професионални сержантски (старшински) колежи (ПСК/ПСтК). От месец май 2020 г. след създаването на ВВВУ „Г. Бенковски“ е създаден и колеж за нуждите на ВВС.</p> <p>Към настоящия момент всички ДОС, по които се извършва обучение в ПСК/ПСтК са актуализирани съгласно изискванията на нормативната уредба, респективно и учебните планове на образователните институции. В съответствие с чл. 95, ал. 4 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България са съгласувани с МОН и са обявени след това със заповед на министъра на отбраната.</p> <p>Все още приоритет остават Националните изпитни програми (НИП) за провеждане на държавен изпит за придобиване на IV степен на професионална квалификация. Предстои стартиране на процеса по разработване на 21 НИП, по професии и специалности за които в момента се обучават кадети.</p> <p>Обучението в направление „Военно дело и отбрана“ няма аналог в училищата, които са бенефициент по така предложения проект, поради което Ви предлагам в т.2 от представения проект текста „Професионални гимназии и средни училища, които предоставят професионална подготовка по специалности от професии...“ да бъде редактиран по следния начин... „Професионални гимназии, средни училища и професионални колежи, които предоставят професионална подготовка по специалности от професии...“.</p>		<p>средно образование и не могат да бъдат бенефициент по програма за развитие на средното образование.</p>
<p>2.</p>	<p>Радостина Мекова - директор на ПГ по телекомуникации, София</p> <p>(електронна поща)</p>	<p>Процедурата по Модул 2 „Модернизиране на учебното съдържание“ е доста тровава и обявените срокове няма да могат да бъдат спазени. В миналогодишната програма процедурата беше по-опростена и въпреки всичко изпитахме голямо неудобство при спазване на сроковете. Моля, при възможност да бъде преразгледана тази част.</p>	<p>Приема се</p>	<p>Отразено е в текста на програмата.</p>
<p>3.</p>	<p>Татяна Данчева – директор на ПГ по туризъм "Д-р Васил Берон", Велико Търново</p> <p>(електронна поща)</p>	<p>Предлагам промяна в текста на т. 4 - Допустими бенефициенти на НП "Професионално образование и обучение", модул "Модернизиране на материално-техническата база". Промяната касае периода, в който кандидатстващите училища не трябва да са получавали финансиране за модернизиране на МТБ по Националната програма. Към момента в текста на т.4 е фиксиран период 2017 – 2021 г. Предлагам периода, в който училищата не</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Приоритет в Модул 1 в програмата за 2022 година е модернизирането на материално-техническата база в училища, които не са получавали финансиране по програмата в предходните пет години.</p>

		трябва да са финансирани за подобряване на МТБ по програмата да бъде променен на 2019 – 2022 г. Това ще даде възможност да кандидатстват повече училища, които ще се конкурират с по-добри проекти и идеи за по-ефективно изразходване на средствата, получени за подобряване на материално-техническата база.		Възможности за подобряване на материално-техническата база в професионалните гимназии са предвидени по програма „Региони в растеж“ 2021-2027
4.	Радослав Стоянов – ПГТ Габрово (електронна поща)	Предлагам да са допустими кандидати по модул 1: Модернизиране на материално техническата база, училища които не са получили финансиране в периода 2019-2021.	Не се приема	Приоритет в Модул 1 в програмата за 2022 година е модернизирването на материално-техническата база в училища, които не са получавали финансиране по програмата в предходните пет години. Възможности за подобряване на материално-техническата база в професионалните гимназии са предвидени по програма „Региони в растеж“ 2021-2027

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ“

1.	Кариерни консултанти от ЦПЛР – Център за кариерно ориентиране и консултиране - гр. Пазарджик (електронна поща)	<ul style="list-style-type: none"> • В т.1 Необходимост от програмата. - Заниманията с науки, технологии, изкуства, да се допълни „дейности по кариерно ориентиране“ и спорт развиват ключови компетентности, необходими не само в образователния процес, но и в живота. За развиване на интересите и способностите на децата и учениците в областта на науките, технологиите, изкуствата, да се допълни „дейности по кариерно ориентиране“ и спорта е необходимо създаване на подходящи условия чрез оборудване и обзавеждане на съвременни кабинети за работа в различните направления. • В т.2.1. Осигуряване на условия за развитие на интересите, способностите и компетентностите на децата и учениците чрез средствата и формите на 	Приема се за сведение	В предишните две години в посочената национална програма са били включени отделни модули, специално насочени към кариерното ориентиране, като средствата, предвидени за модула, не са усвоени. През 2022 г. националната програма цели предимно осигуряване на специализирана подкрепяща среда за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците, с акцент на децата и учениците със специални образователни потребности.
----	---	--	-----------------------	---

- различните изкуства, науки, технологиите, да се допълни **„дейности по кариерно ориентиране“** и спорта.
- В т.3 Модул 1 „Подкрепа на децата и учениците за работата в ЦПЛР по чл.49, ал.1, т.1, да се допълни **„т.2“** и т.3 и ал.4 от ЗПУО – центрове за развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата в областта на науките, технологиите, изкуствата, да се допълни **„дейностите по кариерното ориентиране“** и спорта, центрове за превантивна, диагностична, рехабилитационна, корекционна и ресоциализираща работа с деца и ученици и астрономически обсерватории и планетариуми, и в НДД – специализирано обслужващо звено по чл.50, ал.1, т.2 от ЗПУО“
 - В т.4. Модул 1 Бенефициенти са ЦПЛР по чл.49, ал.1, т.1, да се допълни **„т.2“** и т.3 и ал.4 от ЗПУО – центрове за развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта, да се допълни **„центрове за кариерно ориентиране и консултиране“**, центрове за превантивна, диагностична, рехабилитационна, корекционна и ресоциализираща работа с деца и ученици; астрономически обсерватории и планетариуми; НДД – специализирано обслужващо звено по чл.50, ал.1, т.2 от ЗПУО.
 - В т.5 Модул 1 Изграждане на съвременни кабинети за работа на децата и учениците в различни направления – науки, технологии, изкуства, спорт, както и за да се допълни **„дейности по кариерно ориентиране и за“** логопедична работа.
 - В т.6.1 Модул 1 се финансира обзавеждането и оборудването на специализиран кабинет за работа с деца и ученици в различни направления – науки, технологии, изкуства, спорт, както и за да се допълни **„дейности по кариерно ориентиране“** и логопедична работа, което включва:

- осигуряване на консумативи и материали, необходими за направленията – науки, технологии, изкуства, спорт, **да се допълни „дейности по кариерно ориентиране“** и за логопедичната работа.
- В т.6.2 - Конкретната стойност за финансиране на един ЦПЛР по чл.49, ал.1, т.1, **да се допълни „т.2“** и т.3 и ал.4 от ЗПУО и НДД се определя от попълнения във формуляра за участие бюджет.
- В т.6.3 - Финансирането ще се извършва еднократно след утвърждаване от министъра на образованието и науката на списъка с класираните ЦПЛР по чл.49, ал.1, т.1, **да се допълни „т.2“** и т.3 и ал.4 от ЗПУО и НДД.
- В т.8.2 - Брой ЦПЛР по чл.49, ал.1, т.1, **да се допълни „т.2“** и т.3 и ал.4 от ЗПУО и НДД, в които са обзаведени и оборудвани кабинети за организирани занимания на децата и учениците и за логопедична работа – 38;
- В т.9.1 - Информация за кандидатстващия център по чл.49, ал.1, т.1, **да се допълни „т.2“** и т.3 и ал.4 и НДД;
- В т.9.2 - Всяко ЦПЛР по чл.49, ал.1, т.1, **да се допълни „т.2“** и т.3 и ал.4 и НДД може да кандидатства само с един проект по модула.
- В т.12. 1 - Мониторингът по **Модул 1** се осъществява чрез проверки на място в ЦПЛР по чл.49, ал.1, т.1, **да се допълни „т.2“** и т.3 и ал.4 от ЗПУО и в НДД, получили финансиране, от комисия от МОН и/или от РУО; Съответствие между заявения график за часовете за дейности в направленията (науки, изкуства, технологии, спорт, **да се допълни „дейности по кариерно ориентиране“** и логопедична дейност) и реално реализираните такива.

2.	Валентина Петрова - директор ЦПЛР-ОДК Ихтиман (електронна поща)	В НП "Подкрепа за личностно развитие за децата и учениците" имам предложение. В условията на проекта пише, че не се допускат за участие обзавели кабинет през 2020/2021 г. Аз обзаведах кабинет по ИИ и се надявах тази година пак да участвам. Не може ли да отпадне 2020 г, логично е 2021 г., който е участвал да участва сега. За ЦПЛР, като нашето в гр. Ихтиман, това е единственият начин да направим нещо смислено за децата, поради липса на бюджет. Субсидията не достига за нищо, дори не сме увеличили заплатите от 1 април. Проектите са единствения източник, за да постигнем съвременна образователна среда.	Приема се по принцип	В НП е посочено следното: <i>По настоящия модул не се допуска финансиране за оборудване и обзавеждане на кабинети, които вече са оборудвани и обзаведени при реализирането на модула през предходните две години – 2020 г. и 2021 г.</i> ЦПЛР, които са изпълнявали дейности по НП през 2020 г. и 2021 г., могат да участват в реализиране на дейности по НП и през 2022 г., като обзаведат и оборудват нов специализиран кабинет. Предвид устойчивостта на националните програми не се допуска обзавеждане и оборудване на вече обзаведен и оборудван кабинет по Националната програма през предходните 2 години.
----	---	---	----------------------	---

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „ОБУЧЕНИЕ ЗА ИТ УМЕНИЯ И КАРИЕРА“

1.	Българска асоциация на частните училища (БАЧУ) (деловодна система Евентис)	Модул 1- няма да повтаряме отново нашето, бъдещо отново недоумение, че се предлага формат за обучение по програмиране на ученици от цялата страна, но с държавен план прием!	Не се приема	Учениците от всички училища, които не се обучават в професионално направление 481 „Компютърни науки“, имат право да кандидатстват за включване в програмата. В този смисъл, учениците от частните училища не са изключени от програмата и могат да бъдат включени в обучение по професия от професионално направление „Компютърни науки“, въпреки че частните училища не са бенефициенти по
----	---	---	--------------	---

				<p>програмата. Частните училища са предприятия, които предлагат образователни услуги срещу заплащане с частни средства, в това число такси от учениците или техните родители. От ключово значение е да се избягва предоставянето на публично финансиране, насочено към дейности, които са предмет на услуга, предоставяна срещу заплащане, с оглед възможността същото да бъде считано за недопустима държавна помощ, съгласно Закона за държавните помощи и съдебната практика на Съда на ЕС (виж писмо на МОН, изх. № 1101-15 от 11.02.2021 г.).</p>
--	--	--	--	--

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „ОТНОВО ЗАЕДНО“

1.	<p>Софийска семинария (портал за обществени консултации)</p>	<p>Право на участие в националните програми на МОН</p> <p>Във връзка с приети изменения в Закона за вероизповеданията от 2021г., духовните училища се финансират с постановление на Министерски съвет и от същата година са изключени от участие в националните програми на МОН.</p> <p>Моля, да бъде взето под внимание, че служителите и учениците в Духовно училище Софийска духовна семинария „Св. Иван Рилски“ следва да се ползват със същите права, както останалите и да им бъде осигурен достъп до кандидатстване в националните програми и по-конкретно в НП „Оптимизиране на вътрешната структура на персонала“ и „Отново заедно“!</p> <p>В тази връзка се надяваме да бъде преразгледан обхвата на програмите и семинарията да се добави към правоимащите да участват!</p>	<p>Приема се</p>	<p>В проекта на НП „Отново заедно“ за 2022 г. са включени държавни, общински, духовни и частни училища. Това е разписано в точка 4.</p> <p>ДОПУСТИМИ БЕНЕФИЦИЕНТИ</p> <p>Бенефициенти на средствата по програмата са държавни, общински, частни и духовни училища, обучаващи ученици от I клас до XI клас през учебната 2020/2021 и 2021/2022 година. Посочените училища са посредник при заплащане от страна на държавата на цената на туристическия пакет на</p>
----	--	---	------------------	---

				<p>туроператорските фирми, организатори на ученическите туристически пътувания. Крайната цел е да бъде обезпечено шестдневното пътуване на всички участници по настоящата програма. За туроператорите не се генерира икономическо предимство в сравнимата ситуация без публична намеса и сделките ще се осъществяват при пряко установимо съответствие с пазарните условия по смисъла на т. 89-96 от Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ. Разходването на ресурса се извършва в съответствие с изискванията на Закона за обществените поръчки.</p>
2.	<p>Асоциацията на центровете за подкрепа за личностно развитие в България (АЦПЛРБ)</p> <p>(деловодна система Евентис)</p>	<p>Включването на ЦПЛР в НП „Отново заедно“ ще даде възможност на ученици и младежи от различни училища да осъществят своите творчески задачи в различна среда и различно от учебната година време. В Центровете за подкрепа за личностно развитие в страната съществуват много творчески състави с дългогодишна история и обществен живот. Различните клубове по интереси - част от ЦПЛР, също имат необходимост от включването им в тази програма, тъй като ЦПЛР работят с деца от различен социален статус и различни етнически групи, но с еднакъв интерес и мотивация към дейностите, към които са приобщени.</p> <p>От името на Асоциацията на центровете за подкрепа за личностно развитие в България се обръщаме към Вас с молба за съдействие и искане, ЦПЛР в страната да бъдат включени като бенефициенти в Национална програма „Отново заедно“ като бъде отделена квота за центровете, при която няма да бъде допускано дублиране участието на едни и същи деца (с тези в училище). Всичко това ще даде възможност на децата и младежите в ученическа възраст,</p>	Не се приема	<p>В центровете за подкрепа за личностно развитие (ЦПЛР) се предоставят занимания по интереси на деца и ученици от различни училища. Тъй като едно от условията в програмата е ученици, участвали в програмата, да не се повтарят, и имайки предвид, че учениците, които посещават ЦПЛР, са същите, които ще бъдат излъчени от училищата за участие по програмата, то няма как да се дублират дейности за едни и същи ученици, поради което ЦПЛР не са включени</p>

		посещаващи нашите дейности, да бъдат подпомогнати в подобряването на емоционалното, психическо, физическо и творческо състояние.		като бенефициенти в програмата.
3.	Национална Асоциация за детски и младежки туризъм (електронна поща)	<p>Национална Асоциация за детски и младежки туризъм/НАДМТ/ предлага:</p> <p>1. Сумата от 500 лв. на дете да бъде индексирани с инфлационния индекс за страната.</p> <p>Мотиви: Голямата инфлация за страната се отрази в повишаването на цените на хотела, изхранването и транспорта, т.е. върху всички елементи на пакетната туристическа услуга. Това затруднява туроператора да предостави качествена туристическа програма за ученическите групи.</p> <p>2. Крайният срок за кандидатстване по първи етап да бъде 31.05.2022 г.</p> <p>Мотиви: За организацията на туристическо пътуване се изисква известен период от време в аванс. Да се организира летен лагер на море в разгара на сезона е почти невъзможно, тъй като хотелските бази и автобусите също се ангажират предварително. Изтеглянето на срока за кандидатстване по първи етап до 31.05.2022 г. ще даде шанс на повече ученици от едно и също училище, в което има желаещи да се включат, да участват в програмата и по-конкретно в лагер на море.</p> <p>3. Право на туроператори за участие в програмата да имат минимум 3 години опит за туристическо обслужване на ученически групи.</p> <p>Мотиви: Липсата на опит при туристическото обслужване на детски и ученически групи води до ниско качество, недостатъчна отговорност за опазване живота и здравето на децата.</p>	Не се приема	<p>През настоящата година общият бюджет, заложен по програмата възлиза на 22 600 000 лв., който е увеличен спрямо предходната година с цел да даде възможност на по-голям брой участници да се възползват от условията, регламентирани в нея. При евентуално индексирани на средствата ще бъде намален броят на участниците, заложен в програмата.</p> <p>Етапите за кандидатстване, разписани в програмата в част „Документи на бенефициенти“, „Процедура за кандидатстване“, са обвързани с приемането на Решението на Министерския съвет за одобряване на програмата.</p> <p>Програмата дава възможност за участие без ограничение на всички туроператори съгласно чл. 4, ал. 1 от Наредбата за детските и ученическите туристически пътувания. Училището сключва договор с регистриран туроператор, вписан в Националния туристически регистър по чл. 166, ал. 1 от Закона за туризма.</p>

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „ПОДКРЕПА ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНИТЕ МЕДИАТОРИ И СОЦИАЛНИТЕ РАБОТНИЦИ“

1.	<p>Национално сдружение на общините в РБ</p> <p>(деловодна система Евентис)</p>	<p>Предлагаме общините също да бъдат допустим бенефициент. Считаме, че това ще позволи по-ефективно и целесъобразно използване на средствата - общината ще може да кандидатства за един или двама медиатори, които да обслужват всички училища на нейна територия.</p>	<p>Приема се за сведение</p>	<p>Общините са бенефициент по НП „Подпомагане на общините за образователна десегрегация”</p> <p>Програмата е насочена към всички държавни и общински училища, които ще могат да назначат образователни медиатори и социални работници</p>
2.	<p>Фондация „Гръст за социална алтернатива“</p> <p>(портал за обществени консултации)</p>	<p>Необходима е ясна визия и конкретен план за устойчиво развитие на програмата след края на настоящата година. Препоръчваме засилване фокуса върху дейностите на образователните медиатори за медиация между родители и учители, и задълбочен ангажимент със социални и образователни дейности, извън обхвата на несвойствени дейности за длъжността на образователния медиатор, изпълнявани от тях към настоящият момент (като такива, свързани с поддръжка на училищна база и др.).</p>	<p>Приема се за сведение</p>	<p>На държавните и общинските детски градини и училища се предоставят средства от държавния бюджет за работа с деца и ученици от уязвими групи чрез бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет. С тези средства детските градини и училищата могат да извършват разходи за основни и допълнителни трудови възнаграждения на персонала, както и за други възнаграждения и плащания по извънтрудови правоотношения, в т.ч. и за назначаване на социален работник и образователен медиатор.</p> <p>Подкрепа за осигуряване на образователни медиатори е предвидена в предстоящите процедури по Приоритет 1 „Приобщаващо образование и образователна интеграция“ на Програма „Образование“ 2021-2027, първият проект по която</p>

				<p>предстои да стартира през есента на 2022 г.</p> <p>Задълженията на назначените образователни медиатори са разписани в утвърдената длъжностна характеристика по Националната класификация на професиите и длъжностите.</p>
3.	<p>Център за междулически диалог и толерантност “АМАЛИПЕ”, Велико Търново</p> <p>(електронна поща)</p>	<p>1. Предлагаме 5. Дейности по програмата, дейност №1 „Назначаване на образователни медиатори...“ (стр. 3) „Училищата назначават социалния работник/ медиатор за подпомагане взаимодействието с родителите от уязвими групи чрез:“ да бъде допълнено с „организиране на родителски лектории и колективни дискусии за повишаване на познанията относно правата и задълженията в образованието“. Това е необходимо, тъй като този тип дейности са изключително ползотворни и с висока добавена стойност. Грешно е да се смята, че образователният медиатор следва да работи единствено с родителите на застрашените от отпадане ученици. Необходимо е медиаторите и социалните работници да организират дейности за повишаване на капацитета на цялата родителска общност.</p> <p>2. Предлагаме в примерните дейности по Програмата да бъде заложено създаването на Национален регистър на образователните медиатори. В него следва да бъдат вписвани всички образователни медиатори, независимо от какъв източник е финансирано тяхното назначаване.</p> <p>3. Възразяваме на предвиденото ограничение за назначаване на повече образователни медиатори в училищата, в които са назначени такива със средствата по чл.52а от Наредбата за финансирането. Посоченото ограничение е заложено на стр.5 и 6 в частта „6. Разходи, допустими за финансиране“. Според предвиденото в националната програма тя ще финансира назначаването на нови образователни медиатори единствено в</p>	<p>Приема се предложението по т.1</p> <p>Не се приема предложението по т.2</p> <p>Не се приема</p>	<p>Предложението по т. 1 е отразено в текста на проекта на националната програма</p> <p>Информация за назначените образователни медиатори и социални работници съществува в Националната електронна система за предучилищното и училищното образование (НЕИСПУО).</p> <p>Училищата, с предоставените им средства от държавния бюджет за работа с деца и ученици от уязвими групи, могат да извършват разходи за основни и допълнителни трудови възнаграждения на</p>

тези училища, получаващи средства по чл.52 а от Наредбата за финансиране, които не са ги използвали за назначаване на образователни медиатори или са назначили по-малък брой от предвиденото на стр. 3 в „5. Дейности по програмата“. Следва да подчертаем, че финансирането по чл.52а от Наредбата за финансирането е изключително важно за училищата с концентрация на уязвими групи. Самата Наредба задава широк спектър от разходи, които могат да бъдат финансирани чрез допълнителните средства за работа с уязвими групи, без да уточнява или да изисква императивно какъв брой образователни медиатори да бъдат назначавани в училищата. Част от училищните директори използват финансирането по чл.52а за назначаване на образователни медиатори, а друга част го използват за други разходи по Стълб 1. Така заложеният текст на националната програма на практика ощетява училищата, които използват целесъобразно средствата по чл. 52а и вече са назначили образователни медиатори. Текстът ограничава възможността за назначаване на повече образователни медиатори, дори в случаите, когато те са изключително необходими и директорите желаят да използват, както Националната програма, така и средствата по чл. 52а. Предлагаме ограничението да отпадне и да бъде предоставена възможност училищата да назначат по националната програма броя медиатори, заложен на стр. 3, независимо дали имат и други медиатори, назначени със средства по чл. 52а от Наредбата за финансирането. Наясно сме с необходимостта от демаркация на програмите и предлагаме тя да бъде на ниво образователен медиатор.

4. Националната програма предвижда да подпомогне назначаването на образователни медиатори единствено в училищата с концентрация на уязвими групи. Не е предвидена възможност за назначаването на медиатори и в училища с по-ниска концентрация на уязвими групи. Тези училища не получават финансиране по чл. 52а, а в някои от тях дейността на образователен медиатор е изключително необходима. Освен това не е предвидена възможност за назначаването на образователни медиатори в детските градини. Последното също е важна необходимост, т. к. приключва изпълнението на Проект “Активно приобщаване в предучилищното образование“, по който бяха

персонала, както и за други възнаграждения и плащания по извънтрудови правоотношения за назначените социални работници и образователни медиатори. Националната програма дава право на училищата да кандидатстват и за финансиране за назначаване на образователни медиатори до достигане на броя образователни медиатори, посочен в т. 5, дейност 1 на НП.

Не се приема

Не се приема, тъй като в националната програма няма посочено такова ограничение. Тя е за всички общински и държавни училища, а не само за училищата с концентрация на уязвими групи.

		<p>назначени десетки образователни медиатори. В тази връзка предлагаме:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да бъде предоставена възможност за назначаване на образователни медиатори в училищата с концентрация на уязвими групи над 10%, които не получават финансиране по чл.52а от Наредбата за финансирането. • Да бъде предвидена възможност за назначаване на образователни медиатори в детските градини. 		<p>Водят се преговори за удължаване на срока на проект “Активно приобщаване в предучилищното образование“, който да обхване и следващата учебна година.</p>
--	--	---	--	---

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „ЗАЕДНО В ИЗКУСТВАТА И СПОРТА“

<p>1.</p>	<p>Национално сдружение на общините в РБ</p> <p>(деловодна система Евентис)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Добавяне в Модул 2, т. I.5.1 Сформиране на отбори по вид спорт на спорт «хандбал». Същият е включен за изучаване в учебната програма и е част от Ученическите игри, съгласно Националния спортен календар на Министерството на образованието и науката. Съответно допълване на изисквания за спорт «хандбал» в следващите точки - формиране на отбори, брой ученици; ➤ В Модул 2, т. I.5.2 Сформиране на отбори в четири възрастови групи за момичета/момчета и девойки/юноши - добавяне на пета възрастова група, предвид различия във възрастовото развитие и двигателните качества на деца I-IV клас: <ul style="list-style-type: none"> - I-II- клас - смесена група - III-IV - момчета, момичета - V-VII - момчета, момичета - VIII-X - юноши, девойки - XI-XII - юноши, девойки <p>За смесената група I-II клас, обучението следва да е с елементи на визираните спортни игри, а участието на отборите да е на фестивален, а не състезателен принцип.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Добавяне в Модул 2, 6.1 Разходи, допустими за финансиране на: 	<p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p>	<p>Броят на училищата с отбори по хандбал в страната са много по-малко от броя на училищата с отбори по футбол, баскетбол и волейбол, поради което именно тези три вида спорт са включени в програмата. Хандбалът може да бъде избран като отбор за занимания по интереси съгласно Наредбата за приобщаващото образование.</p> <p>Не се допускат смесени отбори по тези три вида колективни спортове. Смесени групи в училищата могат да бъдат сформирани за занимания по интереси.</p>
-----------	---	---	--	---

		<p>✓ «наем на външна спортна база». Аргумент за това е състоянието и размерите на спортната образователна инфраструктура, както и допълнително мотивиране на участващите по проекта деца и ученици;</p> <p>✓ „награди“ (купи, медали, грамоти и др.)</p> <p>В допълнение считаме, че следва да се конкретизират начините за проследяване и избягване на дублиране на разходите по програма „Заедно в изкуствата и спорта“ с разходи, заложи в проектите по ПМС № 46, с уточнение, че първите са за учебна година, а вторите - за календарна година.</p>	Прието е частично	В проекта на националната програма са предвидени разходи за наеми за зали за творческите изяви.
2.	<p>Асоциацията на центровете за подкрепа за личностно развитие в България (АЦПЛРБ)</p> <p>(деловодна система Евентис)</p>	<p>Национална програма „Заедно в изкуствата и спорта“ е изключително важна за децата и младите хора, а центровете за подкрепа за личностно развитие трябва да имат основна роля в нея. На основание на Закона за предучилищното и училищното образование на ЦПЛР е отредена точно такава дейност - за развитие на талантите и интересите, изява в областта на изкуствата, науката, технологиите и спорта. Именно с тази си дейност центровете са силни и доказали успеха си през годините. Потенциалът на центровете в тази посока е голям и той трябва да бъде активно използван.</p> <p>Приложено Ви изпращаме редакционни текстове на НП „Заедно в изкуствата и спорта“, чрез които се дават възможности на ЦПЛР да разкрият допълнителни групи, извън утвърдените в годишната програма дейности - самостоятелно и в партньорство с училищата, тяхното активно включване в организацията и провеждането на изяви на групите на общинско ниво.</p>	Не се приема	Тази програма е предназначена за учениците от училищата. Съгласно правилниците за дейността им ЦПЛР имат функции да сформират групи за занимания по интереси в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта, за което получават съответни финансови средства. С други думи, ако бъдат включени в тази национална програма ще има дублиране на финансови средства за едни и същи дейности. В същото време специалисти от ЦПЛР могат да бъдат ръководители на групи/отбори като сключат договори с директорите на съответните училища – програмата насърчава наемането на външни специалисти с по-висока квалификация в дадената област – изкуства или спорт, и по съответните направления и спортове, включени в програмата.
3.	<p>Катерина Мирчева - директор на ЦПЛР-ОДК Велинград</p>	Центровете за подкрепа за личностно развитие имат много ограничено участие.	Не се приема	Тази програма е предназначена за учениците от училищата. Съгласно правилниците за дейността им ЦПЛР имат функции да сформират

	(електронна поща)	Защо "Заедно в изкуствата и спорта " е предназначена само за училища, като при нас в ЦПЛР са тесни специалисти по театър, спорт, музика, имаме оркестри, хорове, отбори и се чудим откъде да намерим финансиране, като всяка година сме все по-притиснати финансово. Първоначално пишеше, че тази програма ще бъде и за нас. Моля да уточните.		групи за занимания по интереси в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта, за което получават съответни финансови средства. С други думи, ако бъдат включени в тази национална програма ще има дублиране на финансови средства за едни и същи дейности. В същото време специалисти от ЦПЛР могат да бъдат ръководители на групи/отбори като сключат договори с директорите на съответните училища – програмата насърчава наемането на външни специалисти с по-висока квалификация в дадената област – изкуства или спорт, и по съответните направления и спортове, включени в програмата.
4.	Ася Райкова – ОУ "Иван Вазов", гр. Свиленград (електронна поща)	След като се запознах с проекта на Национална програма „Заедно в изкуствата и в спорта“ смятам ,че има пропуск в Модул 2 Спорт, I. Сформиране на отбори в сферата на колективните спортове, т.5.1 Сформиране на отбори по вид спорт, в която са посочени футбол, волейбол и баскетбол, като не е посочен хандбал който също е колективен спорт и се развива доста успешно в училищата в различни райони на страната.	Не се приема	Въпросът за включването на хандбала беше дискутиран при изготвянето на проекта на програма. Не е включен в програмата поради това, че не е толкова разпространен в училищата, колкото останалите три вида колективни спортове, които са намерили място в програмата.
5.	М. Тодорова (електронна поща)	Детската градина е мястото, където се поставят основите на спорта и изкуството - да бъдат включени и детските градини, за да не плащат родителите на децата за платени школи или други подобни, организирани като дейности извън държавните образователни стандарти.	Не се приема	Националната програма „Заедно в изкуствата и в спорта“ е замислена като програма за учениците и за развитието на колективни спортове и изкуства в училищата с оглед преодоляване на негативните тенденции от липсата на социално взаимодействие и екипна работа в последните години в резултат на продължителното

				неприсъствено обучение вследствие на пандемията. Средствата са разчетени на базата на училищата и така, че да бъдат обхванати на практика всички училища, ако имат желание да участват и съответно ако подадат формуляри за кандидатстване по програмата. С оглед на това, че програмата ще се реализира за първи път е предвидено първо да се апробира в училищата за учениците, които в действителност най-много се нуждаят от нея. През 2023 г. при наличието на по-голям финансов ресурс би могло да се обмисли включването и на детските градини.
6.	Малин Маринов (електронна поща)	<p>Бих искал да кандидатствам по Националната програма "Заедно в изкуствата и спорта", обявена от Министерство на образованието и науката, но точка 5.5 не ми е достатъчно ясна ... В момента не работя в училище като преподавател по "Театър" (театрално изкуство), тъй като такава дисциплина все още няма и въпросът ми е: Как да кандидатствам, след като не попадам в нито една от изброените в т.5.5 категории?</p> <p>"5.5. Ръководители на групите Ръководителите на групи в съответното направление и категория могат да бъдат специалисти от самото училище в сферата на музикалното, танцовото и театралното изкуство, както и външни специалисти в дадената област. Външните специалистите могат да бъдат от институции към Министерството на образованието и науката, от институции към Министерството на културата и др. В зависимост от спецификата на заниманията ръководител на група може да бъде педагогически специалист от училището, външен специалист или екип от педагогически специалист от училището и външен специалист (не повече от 2 специалисти в екип). Определянето на броя на ръководителите е по преценка на директора на училището. Допустимо е специалист в дадено направление да бъде ръководител на повече от една група. С външните специалисти се сключва договор."</p>	Няма предложено, поставен е въпрос	Текстът не съдържа конкретно предложение. Ако лицето има квалификация, която му позволява да води съответната група или отбор, то може да бъде определено като ръководител на тази група/отбор, а ако е външно за училището с него може да се сключи договор.

7.	<p>Галина Никодимова (електронна поща)</p>	<p>Във връзка с проекта на Националната програма „Заедно в изкуствата и спорта“ моля ясно да бъде посочено в случаите, когато по Националната програма кандидатстват държавно и частно училище в партньорство, какъв е допустимият брой групи за частното училище по Модул 1 и по Модул 2 и какъв е допустимият брой групи за държавното училище по Модул 1 и по Модул 2.</p>	<p>Приема се за сведение</p>	<p>При партньорство на държавно и частно училище броят на групите е, както следва:</p> <p>- за държавното училище броят на групите е:</p> <p>1. когато държавното училище има под 400 ученици, могат да кандидатстват с до 4 групи/отбора – до 2 групи по Модул 1. – независимо от направлението, категорията и възрастовата група, и до 2 отбора по Модул 2. – независимо от вида спорт, възрастовата група и пола.</p> <p>2. когато държавното училище има над 400 ученици, могат да кандидатстват с до 6 групи/отбора – до 3 групи по Модул 1. – независимо от направлението, категорията и възрастовата група, и до 3 отбора по Модул 2. – независимо от вида спорт, възрастовата група и пола.</p> <p>- за частното училище броят на групите е:</p> <p>1. когато частното училище има под 400 ученици, могат да кандидатстват с до 4 групи/отбора – до 2 групи по Модул 1. – независимо от направлението, категорията и възрастовата група, и до 2 отбора по Модул 2. – независимо от вида спорт, възрастовата група и пола.</p> <p>2. когато частното училище има над 400 ученици, могат да кандидатстват с до 6 групи/отбора – до 3 групи по Модул 1.</p>
----	---	---	------------------------------	--

				<p>– независимо от направлението, категорията и възрастовата група, и до 3 отбора по Модул 2.</p> <p>– независимо от вида спорт, възрастовата група и пола.</p> <p>Броят на групите за училище не зависи от това дали училището кандидатства самостоятелно или в партньорство.</p>
8.	<p>Веско Василев – учител в ЧСУ "Проф. Николай Райнов", София</p> <p>(електронна поща)</p>	<p>В точка 6.1. Разходи, допустими за финансиране в изречението</p> <p>Максималната стойност на един проект за отбор от държавно или общинско училище е 7800 лв.</p> <p>следва да бъде добавено и "частно училище"</p> <p>От първата част на документа става ясно че бенефициенти в програмата могат да бъдат и частни училища, чрез партньорите им държавни/общински такива. За модула, посветен на изкуствата частните училища присъстват, но за спорта е изпуснато.</p> <p>В края на точка 10.2. Изисквани документи е написано, че частните училища подават документи на партньорското си държавно/общинско училище, тоест имаме очевиден пропуск в т. 6.1., който обаче може да доведе до объркване дали частните училища може да участват в спортния модул.</p>	Приема се	<p>Частните училища може да участват само като партньори на бенефициента – държавно или общинско училище. Те не подават самостоятелен формуляр за участие. Това се отнася и за двата модула по програмата.</p>
9.	<p>georgiev1991</p> <p>(портал за обществени консултации)</p>	<p>Според програмата ръководители на клубове и групи могат да бъдат само специалисти в съответната област (в сферата на музикалното, танцовото и театралното изкуство или учители/треньори по вид спорт).</p> <p><i>Предлагам следното:</i></p> <p>Да се предостави възможност ръководители на групи да бъдат не само квалифицирани учители и треньори, но и медиатори, социални работници и учители, които нямат специалност в сферата на музикалното, танцовото и театралното изкуство или спорт. В „малките“ училища и отдалечените училища е много трудно да се намерят такива специалисти. Дори и да се намерят такива специалисти от общинския център едва ли биха са наели да идват до училищата за 2-3 часа седмично. В много отдалечени и „малки“ училища, общообразователните часове от тези области се водят от учители „неспециалисти“, но това не означава, че учителите, които водят тези часове нямат съответните умения и</p>	Не се приема	<p>Целта на програмата е да работят специалисти с учениците, за да могат да ги привлекат в съответната област посредством притежаваната от тях по-висока квалификация в дадената област. Затова са предвидени и пътните разходи за ръководителите – така директорите могат да си изберат ръководители не само от населеното място, в което е училището.</p>

		<p>не могат да привлекат вниманието на учениците, а напротив. Защо националната програма “Заедно в изкуството и спорта“ не даде възможност (при желание от страна на самото училище, разбира се) ръководители на групите да бъдат медиатори, социални работници и учители „неспециалисти в тези области? В много случаи самите училища биха предпочели да наемат такива специалисти, защото те ще свършат по-добра работа по привличането на учениците и развитието на техните способности. Нека програмата да бъде значително по-отворена към възможностите и към местния контекст!</p> <p>Програмата насърчава единствено колективните спортове и изкуства</p> <p>Да се включат не само колективни спортове, а и индивидуални спортове, както и да се стимулира изобразителното и приложното изкуство!</p> <p>Проектът на програмата изисква за всяка група и клуб училището да разписва отделен формуляр. Това ще създаде излишно много административна работа. Не е ли по-добре документацията да бъде опростена и съответното училище да кандидатстват с един проект за всичките групи и отбори, които ще организира.</p>	Приема се	Формулярът за кандидатстване по програмата е един, като за всяка група/отбор последователно се попълва исканата информация
10.	<p>Център за междуетнически диалог и толерантност “АМАЛИПЕ”, Велико Търново</p> <p>(електронна поща)</p>	<p>1. Програмата е необосновано рестриктивна относно ръководителите на заниманията по интереси (групи и отбори). В рамките на проект „Твоя час“, както и на заниманията по интереси, финансирани от държавния бюджет, бе предоставена възможност ръководители на групи да бъдат не само квалифицирани учители и треньори, но и родители, медиатори и други, които имат съответните умения и могат да привлекат вниманието на учениците. В много случаи това се оказа изключително успешна практика. Последното е напълно разбираемо – част от виртуозните музиканти нямат диплома за такива, а качествени футболисти, волейболисти и баскетболисти не са регистрирани в съответния регистър. Предлагаме Националната програма да даде възможност (при желание от страна на самото училище, разбира се) ръководители на групите да бъдат родители, медиатори и други лица, които се ползват с доверието на учениците и родителите. По този начин ще бъде още по-лесно постигнат ефектът за повишаване на интереса към училищния живот и намаляване на неизвинените отсъствия и отпадането от училището.</p>	Не се приема	Целта на програмата е да работят специалисти с учениците, за да могат да ги привлекат в съответната област посредством притежаваната от тях по-висока квалификация в дадената област. Затова са предвидени и пътните разходи за ръководителите – така директорите могат да си изберат ръководители не само от населеното място, в което е училището.

		<p>Националната програма цели именно това, а не формирането на професионалисти в сферата на спорта и изкуствата.</p> <p>2. В продължение към направеното по-горе предложение, настояваме да отпадне рестриктивното изискване относно Модул 2.Спорт, 5.5 Учители/треньори на отборите, според което учителите по физкултура могат да водят формираните отбори, само ако са специалисти по баскетбол, волейбол или футбол. В много от по-малките общини специалистите с професия „Треньор по...“ са малко и са концентрирани преди всичко в общинските центрове. В резултат от това, селските училища/училищата извън общинските центрове трудно ще намерят лицензиран треньор, дори и да заплащат командировъчни разходи, както е предвидено в програмата.</p> <p>3. Програмата е рестриктивна и по отношение на институциите, които могат да организират съответните извънкласни дейности: това са общинските и държавните училища. В рамките на проект „Твоя час“ и на заниманията по интереси, финансирани от държавния бюджет се предоставяше възможност при желание от страна на училището тези занимания да бъдат организирани от ЦПЛР, читалища, НПО, спортни клубове и други. През предходните години бе натрупан успешен опит и в тази насока. Предлагаме националната програма да предостави възможност при решение на съответното училище да бъдат ангажирани външни изпълнители за цялостното организиране на дейността – читалища, ЦПЛР, спортни клубове, НПО.</p> <p>4. Изключително важно е Модул 1.Изкуства на националната програма да предостави експлицитна възможност за пресъздаване и изпълнение на фолклора и културата на етническите малцинства в България. Това е необходимо не само от гледна точка на това, че голям процент от учениците в българските училища са от ромската и турската общност, но и защото опитът от дейността на стотици училища и учители ясно показва, че чрез изучаване на фолклора и културата на етносите се повишава интересът на учениците и родителите към учебния живот. Настоящият текст на националната програма не забранява, но и не разрешава експлицитно дейностите по Модул 1.Изкуства да включват фолклора и културата на етническите малцинства. Затова предлагаме предвидените в 5.2. Конкурсни направления и</p>	<p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p>	<p>Мотивите са в т. 1</p> <p>В НП са регламентирани като участници ученици от общински, държавни и частни училища.</p> <p>Програмата предвижда създаването на групи за музикално, танцово и театрално изкуство, което включва и различни фолклорни групи както за народни танци, така и за други фолклорни танци, които не изключват и фолклор на етническите общности в България. Програмата не се ръководи от етноса, а от интересите на учениците.</p>
--	--	--	---	---

категории (стр. 3) да бъдат допълнени, както следва: • Вокални група за изпълнение на народна песен (включително песни на различните етноси в България). • Инструментални групи/оркестри за изпълнение на народна музика (включително музика на различните етноси в България). • Танцово изкуство: характерни танци, включително и народни танци – групи за танцов фолклор, стилизирани сценични форми на танци на народите, включително и български народни танци и танци на другите етноси в България.

5. Себестойността на програмата спрямо броя на включените ученици е твърде висока: с отпуснатите от държавния бюджет 90 млн. лв. се планира да бъдат достигнати 70 хиляди ученици. Това означава, че „стандартът“ на включен ученик в едно занимание по интереси (група или отбор) е 1 285 лв. Посоченото е много пъти над стойността, която бе отделяна на занимания по интереси в рамките на системните проекти „Подкрепа за успех“, „Твоя час“, както и заниманията по интереси, които се финансират от държавния бюджет от 2019г. Нещо повече – „стандартът“ за участие в едно занимание по интереси в националната програма доближава единния разходен стандарт за ученик за цяла учебна година, а „стандартът“ за група/отбор е съизмерим с единния разходен стандарт за паралелка за цяла учебна година. Приветстваме това, че е предвидено част от средствата да бъдат разходвани за неща като декори, носии, спортни екипи и ред други, от които много училища се нуждаят. В същото време се съмняваме, че училищата ще пожелаят да изразходват толкова голяма част от предвидените средства за закупуването на допълнителните материални придобивки, особено в тези училища, в които те вече са подsigурени. Затова предлагаме да бъде увеличен броят на планираните групи и отбори, както и броят на участващите в националната програма ученици.

6. От публикувания проект не става ясно за какво ще бъдат използвани половината от заделените средства. Ако бъдат сформирани 3 000 отбора по 7 800 лв. и 3 000 групи по 8 800 лв., то получената стойност е 49 800 000 лв. Не става ясно за какво ще бъдат използвани другите 40 млн. лв. Не е посочен „стандартът“ за организираните състезания и конкурси в рамките на програмата, но едва ли той ще бъде на толкова голяма стойност. Убедени сме, че експертите та МОН са планирали за какво ще бъдат използвани

Приема се частично

В програмата ще бъде отразено, че групите са не по-малко от ... и учениците се не по-малко от ...

Не се приема

Средствата ще се разходват за реално сформирани групи и отбори, както и за изяви на учениците на областно ниво.

		<p>и оставащите 40 млн. лв., но предложеният проекто-вариант не дава отговор на този въпрос. Предлагаме текстът на националната програма да бъде допълнен, така че да стане ясно за какво ще бъдат използвани основните ресурси.</p> <p>7. Проектът на програмата изисква за всяка група и клуб училището да разписва отделен формуляр. Това ще създаде излишно много административна работа. Предлагаме училищата да кандидатстват с един проект за всичките групи и отбори, които ще организират.</p>	Приема се	Формулярът за кандидатстване по програмата е един, като за всяка група/отбор последователно се попълва нужната информация
11.	Георги Колев – директор на ОУ "Христо Ботев", с. Ломци, обл. Търговище (електронна поща)	Точка 5.5 да бъде променена, така че да се даде възможност на учителите с професионална квалификация „учител по физическо възпитание и спорт“ също да имат възможност да бъдат ръководители на отборите по Модул 2. Спорт.	Не се приема	В Наредба № 24 от 05.11.2019 г. за условията и реда за организиране и провеждане на тренировъчна и състезателна дейност на децата и учениците извън учебния план са регламентирани изискванията за квалификацията на учител по физическо възпитание и спорт.
12	Частно средно училище „Евлоги и Христо Георгиеви“ ЕООД (деловодна система Евентис)	Предлагаме да бъде разширен кръгът на бенефициентите по тази НП, като в нея бъдат включени и частните училища при равни условия с общинските и частните училища.	Не се приема	Частните училища са предприятия, които предлагат образователни услуги срещу заплащане с частни средства, в това число такси от учениците или техните родители. От ключово значение е да се избягва предоставянето на публично финансиране, насочено към дейности, които са предмет на услуга, предоставяна срещу заплащане, с оглед възможността същото да бъде считано за недопустима държавна помощ, съгласно Закона за държавните помощи и съдебната практика на Съда на ЕС.

<p>13. Фондация „Заедно в час“ (електронна поща)</p>	<p>Използваме възможността да отправим няколко предложения за подобрения в програмата, така че тя да отговори на високите очаквания към дейностите по нея.</p> <p>1. Представяне на ясен логически модел на програмата Национална програма „Заедно за изкуствата и спорта” е една от най-мощните от гледна точка на средства програми на Министерството на образованието и науката през последните години. Сериозната инвестиция от 90 млн. лв. (прави впечатление голямата диспропорция при заделените средства - особено на фона на далеч по-малкото, предвидени за някои от най-наболелите проблеми в българското образование като десегрегация - 500 хил. лв., подобряване на средата в детските градини - 400 хил. лв., или стимулиране на иновативни методи в преподаването 2,3 млн. лв.) изисква програмата да има и много ясен логически модел. Той трябва да обобщи дейностите, краткосрочните резултати и дългосрочните ефекти от предвидените инвестиции. В момента проекта на националната програма не представя такъв. Мониторингът на програмата (вж. т. 2) също трябва да е съобразен с този логически модел.</p> <p>2. Допълване и конкретизиране на измерителите за успех Националната програма има нужда от ясни и конкретни измерители за успех, така че да е ясно доколко тя е постигнала целите си, какви точно са били резултатите за учениците и дали и как България трябва да продължи усилията си в тази област занапред. В момента проектът на програмата предвижда два вида показатели за изпълнение - брой групи и отбори, сформирани по националната програма, и брой ученици, включени в групите и в отборите по националната програма. Тези измерители далеч не са достатъчни, за да се разбере ефектът от дейностите по програмата. Формалното изброяване на брой групи/ отбори и брой ученици не показва с какво дейностите са допринесли за личностното развитие на учениците и не дава информация кои дейности са били полезни за образователната система и трябва да се продължат като политики и занапред. За да има възможност за повече яснота относно ефекта от националната програма, предлагаме включването на детайлни измерители за успех. Сред тях могат да бъдат показатели като:</p> <p>процент ученици, включени в дейности с изкуства/ спорт, на</p>	<p>Приема се за сведение</p>	<p>Предложението ще бъде включено в анализа на ефективността на всички национални програми, за да се намери приносът на всяка програма.</p>
--	---	------------------------------	---

училищно, регионално и национално ниво; ● процент ученици, подобрили представянето си в областите “академично представяне” и “развиване на умения на 21 век” - социално-емоционални умения, креативност, работа в екип и други, след включване в дейностите по програмата (това предполага разработване на инструментариум за измерване на тези умения преди и след включването в програмата); ● процент ученици, при които се наблюдава намаляване на отсъствията от училище, след включване в дейностите по програмата; ● процент отпаднали ученици в училището преди и след включването в програмата; ● брой специалисти по изкуства/спорт, работещи в училището на пълно или непълно работно време; ● часове на седмица, в които учениците се занимават с дейности с изкуства/спорт, преди и след включването в националната програма; ● брой осъществени партньорства, свързани с изкуства и спорт, между отделни училища, както и между училища и други организации (читалища, спортни клубове, театри, музеи и т.н.); ● брой осъществени артистични изпълнения / спортни игри на тримесечие.

3. Делегиране на оценката на програмата на професионален оценител Предложените в точка 2 индикатори могат да бъдат отчетени чрез методи като интервюта с училищни администратори и фокус групи за учители, наблюдения на учебни часове, дневници на учителите, анкети сред учениците и учителите и др. За тази цел обаче МОН трябва да делегира дейностите по оценка на програмата на професионален оценител още с началото на националната програма. Ключово е той да включи в инструментите за оценка и сравнение на статистически коректно избрана извадка ученици, включени в програмата, и контролна група от техни връстници, които не участват в дейности по програмата, по критерии като “посещаемост на учебни часове”, “академичен напредък”, “развиване на умения на 21 век”.

4. Допълване на условията и реда за предоставяне на финансирането по програмата Заниманията по изкуства и спорт могат да са ефективни тогава, когато са обвързани с конкретни цели за конкретните ученици, които се включват в тях. В проекта на програмата е предвидено финансирането да се отпуска на база на стандартизирано заявление от училището. Това обаче не е достатъчно, за да се разбере какви са нуждите на това училище,

Приема се частично

Във формуляра, с който училището ще кандидатства по програмата, ще има раздел, в който да се разпише концепцията на училището.

какви затруднения срещат учителите и учениците и как дейностите по националната програма ще им помогнат да ги преодолеят. Предлагаме към заявлението да се добави обосновка от училището за включване в програмата, която задължително да съдържа визията на училищния екип за развитие на училището и учениците, специфичните цели, които екипът си залага с включването в програмата, начините, по които ще ги постигне, и инструментите, с които ще измери резултатите. Важно е преди включването в програмата училищният екип да е наясно как творческите и спортните дейности, които планира да въведе, ще разрешат конкретни предизвикателства и цели на училището. Представянето на визия, цели и план за действие ще помогне на училищния екип да фокусира дейностите си по програмата и да извлече от тях максимална полза за учениците.

5. Ясни гаранции, че всички ученици имат достъп до дейностите от програмата Условията и инструментите за мониторинг на дейностите по програмата трябва да заложат ясни индикатори за гаранции, че всички ученици - независимо от техния произход, населено място и социално-икономически статус на семействата, имат достъп до дейностите от програмата. В настоящия проект на програмата това не е даденост и има риск голяма група деца и младежи да останат извън обхвата на програмата. Неравни условия може да породи и фактът, че различните населени места в България имат на разположение различен достъп до спортни съоръжения и игрища. В някои населени места такива изобщо липсват, което може да ограничи възможността на някои училища да се възползват от средствата по програмата.

В проекта на програмата е заложено освен това, че в училища с над 400 ученици максимумът за сформирани на групи/ отбори е 3 групи в сферата на изкуствата и 3 спортни отбора - независимо от вида спорт, възрастовата група и пол. Това, както и условието един ученик да може да бъде включен само в една артистична група и само в един спорт, предполага включването на твърде малък брой ученици. Според проекта на програмата дейностите ще стигнат до максимум 70 хил. ученици, което е само 12 процента от учениците в България. Сериозната инвестиция от 90 млн. лв. би трябвало да даде възможност за достъп на много повече ученици до дейностите по програмата.

Приема се за сведение

В групите и отборите ще се включат ученици, които проявяват интерес, и след решение на педагогическия съвет.

		<p>6. Разширяване на видовете спорт и изкуства, включени в програмата Проектът на национална програма включва възможност за спортни занимания само по три вида спорт - футбол, баскетбол и волейбол. По отношение на танцовите изкуства, възможностите са големи, но от програмата са изключени визуалните изкуства. Предлагаме или да се добавят повече видове спорт, както и визуални изкуства, или да не се ограничава вида спорт/ изкуство, по който се сформират групи/ отбори. Така ще се даде възможност на повече деца и младежи да се включат в дейностите по програмата. Възможностите за досег до повече видове спорт и изкуства могат да се увеличат, ако се направят партньорства между училища. Няма нужда например едно училище да предлага пет вида спорт, но може да се обедини с други учебни заведения и заедно да дадат възможност на учениците да се включат в по-разнообразни дейности. Училищата могат да свържат учениците и с културните ресурси на града и околността, в която се намират. Досегът до изкуството може да се случи чрез посещения на галерии, музеи, театри, мюзикъли, опери, балети, кина, фестивали, т.н.</p> <p>7. Разширяване на възможните целеви групи ръководители на дейностите по програмата Проектът на национална програма поставя условието ръководителите на групите по изкуства да са или специалисти от самото училище в сферата на музикалното, танцовото и театралното изкуство или външни специалисти от институции към Министерството на образованието и науката, от институции към Министерството на културата и др. Треньорите на отборите могат да бъдат или от самото училище, в случаите, когато са специалисти по вида спорт, или външни специалисти, вписани в регистъра на треньорските кадри или в регистъра на спортно-педагогическите кадри. Намираме тези условия за ненужно ограничаващи. Опитът по проект "Твоя час" показва, че училищата могат успешно да си партнират и с родители, медиатори и други професионалисти, които имат съответните умения и могат да привлекат вниманието на учениците, дори и да не са вписани в официални регистри на държавните институции. Предлагаме националната програма да даде възможност на училищата, ако преценят, да наемат за ръководител на групата по изкуства/ спортния отбор и външни лица като родители, медиатори и други</p>	<p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p>	<p>Предвидените в програмата три вида колективни спортове и три вида изкуства са обвързани с възможностите на училищата да сформират такива групи или отбори съобразно традиционно организирани подобни дейности в училищата.</p> <p>Програмата предоставя достатъчна възможност да се включат външни за училището специалисти с оглед осигуряване на по-голяма експертиза при осъществяването на дейностите.</p>
--	--	---	---	---

		<p>представители на местната общност.</p> <p>8. Интеграция на изкуствата в учебния процес Творческите занимания като извънкласни дейности имат своите положителни ефекти, но методи от изкуствата биха могли да бъдат интегрирани и в задължителния учебен процес като инструмент за повишаване на ангажираността, интереса и мотивацията на учениците, а с това и на техните знания и умения. Визуалните и сценичните изкуства позволяват на учениците да разработват и осмислят учебния материал по творчески начини, да го разглеждат от различни призми и да го усвоят по лесен и естествен начин. Използването на методи от изкуствата би приближило училищата и към преподаването спрямо компетентностния модел, който е заложен в Закона за предучилищното и училищното образование, но все още не се прилага в достатъчна степен. Предлагаме в национална програма "Заедно в изкуствата и спорта" да се заложат и дейности, целящи интегриране на изкуството в учебния процес, вкл. обучения на учители и предоставяне за свободно ползване от учители от цялата страна на стратегии за преподаване, базирани на изкуства.</p>	Не се приема	Програмата има други цели, посочени в т. 1.
ДРУГИ				
1.	Явор Хаджиев (електронна поща)	<p>Споделям идея за програма, която смятам, че би допринесла за подобър климат в училище, за по-добро здраве на учениците и за по-добри академични резултати. Следва кратка аргументация за нуждата от такава програма.</p> <p>Безплатен обяд за всички ученици от 1. до 12. клас</p> <p>При 33,3% от децата в България живеят в материални лишения (25% в тежки такива), не може да изпуснем възможността да направим училището място, в което те да намират облекчение за някои от най-основните им нужди. В момента разполагаме с ограничена и разпокъсана училищна социална система, която почива, откъм хранене, на "Училищен плод" и "Училищно мляко". Тези схеми обхващат само деца от начален етап, само със закуска. Не само това, но и най-застрашени от отпадане са учениците от по-горните етапи.</p>	Не се приема	Средствата за хранене са част от средствата за подпомагане на равния достъп и за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците. Условието за детско и ученическо хранене, както и случаите, в които се предоставят средства от държавния бюджет за осигуряване на храненето са регламентирани в ЗПУО и са свързани с целодневната организация на учебния ден, която се осигурява за учениците от I до VII клас включително.

2.	<p>Аз и ти</p> <p>(портал за обществени консултации)</p>	<p>Наратология и феноменология</p> <p>Препоръчвам на всички, които искат да развият образованиеТО на/за трети лица, да придобият елементарни познания по наратология и феноменология. Сравнете разказите на различни участници в образователната система на живото преживяване на едно и също нещо! Открийте общото и различното! До колко са постигнати целите и КОЙ на какво ниво подменя целите и изкривява резултатите?</p>	<p>Приема се за сведение</p>	<p>Текстът не съдържа конкретно предложение, свързано с националните програми за развитие на образованието за 2022 г.</p>
3.	<p>Аз и ти</p> <p>(портал за обществени консултации)</p>	<p>Конституционна жалба?!</p> <p>В някои европейски страни в рамките на педагогическото образование е предвидено бъдещите учители да изучават конституционно право и да имат развити практически умения да пишат конституционни жалби. Колко процента от служителите изготвили Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021-2030) и представените Националните програми днес и в миналото имат такива познания и умения?!</p> <p>След като дълги години наблюдавам какво се случва в образователната система, смятам че една от причините за незадоволителното качество на и липсата на равен достъп до качествено образование въпреки милионите и милиардите, които се инвестират от парите на българските и европейските данъкоплатци, е непознаването и липсата на защита на основните права на гражданите. в частност на учениците в страна по конституция от страна на длъжностните лица в образователната система. Последното може да доведе от своя страна до неразбирателство и изострено отношение между групите с преференция по програма и забравените групи на същото или друго място. С националните програми Ви може вместо да задълбочавате тези конфликтни точки, чрез анализите да откривате проблемите във формалното, неформалното и информалното образование, както и да балансирате така, че всяко дете, без значение къде живее, да има достъп не само да някакво си образование, а до качествено формално образование.</p> <p>Какви развити компетентности по конституционно право, в частност писане на конституционна жалба, имат директорите на</p>	<p>Приема се за сведение</p>	<p>Текстът не съдържа конкретно предложение, свързано с националните програми за развитие на образованието за 2022 г.</p>

		училища и детски градини, както и персоналят, който подготвя документацията по програма?! Ако липсват такива познания, моля кадрите да бъдат обучени, преди да им бъде възложена задачата да разработват проекти по национални програми за деца и ученици.		
4.	Аз и ти (портал за обществени консултации)	<p>Социалната нотка в образователния процес</p> <p>Искам да Ви обърна внимание на финансираните с европейски средства проект Desire и разработените по него материали за безвъзмездно ползване на тема социално предприемачество. Според мен все един служител в образователната система, който по някакъв начин е обвързан с проекти, финансирани с национални и или европейски средства, би било да има елементарни познания по темата и да може да прави някаква логични връзки между едното и другото.</p> <p>От мониторинга във времето може би Ви е направило впечатление, че има тенденции при предлагането на проекти обвързани с училище, преподавател, екип и участващи ученици във времето. Голяма част от децата в страната никога не са били включени или не са се включили да участват по какъвто и да е проект, национален или европейски. Защо ли?! С други думи едни и същи лица имат или нямат достъп до програми по съвсем обективни причини. Какви са тези причини?! За да подсигурите достъп за участие на всички деца до програми според нуждите, потребностите и интересите им към даден момент би било възможно да въведете квота за външни лица. Тоест деца от други училища да могат да се включват в групи към чуждо училище. Организирането на сборни групи по интереси за напреднали е дори належащо, за да се гарантира адекватна среда, отговарящи на потенциала за развитие на детето.</p> <p>При регламентирането на заплащането на участие на "чуждо" дете може да се почерпи чуждестранен опит. Някъде в Европа, ако родителите на дете не желаят то да бъде записано по район, е нужно да се напише писмена докладна, защо не им "харесва" училището по район. Ако училището по район не може да подсигури нужното, да предложи адекватна алтернатива и да откликне на очакванията на родителите, тогава едната общината плаща таксата за държавно образование на детето към другата община. Това е един много добър механизъм за саморегулиране и</p>	Приема се за сведение	Текстът не съдържа конкретно предложение, свързано с националните програми за развитие на образованието за 2022 г.

		осигуряване на качествено образование, дори и в малките населени места. С други думи едното училище плаща таксата за участие на другото училище и си "спестява" задоволяването на обучителните потребности на едно дете, поради невъзможност да гарантира нужната среда за развитие.		
5.	Аз и ти (портал за обществени консултации)	<p>Към онез с кесията</p> <p>Едно дете, което се нуждае от подкрепа, за да се развива нормално според възрастта си, потребностите си и потенциала си за развитие към дата X, ни най-малко се интересува, КОЙ плаща на персонала. Опитайте се да обясните на едно дете, че точно тези разходите са включени в основната заплата на У, в бонуса, идват по проект по национална или европейска програма, заплащат се от частен дарител, неправителствена организация, фондация или просто някой подарява времето си и уменията си безвъзмездно. Опитайте се да обясните на едно дете, че другата година няма да получи подкрепа, защото липсва финансиране и някой е спрял кранчето. Опитайте се да обясните на едно дете, че може би догодина, ако се образува група или учителят не се е отказал, може би пак ще получи подкрепа, но може и да не получи. Моля да премислите система с проектното финансиране. Разбирам, че си търсите причинаТА, за да раздадете някакви си пари и това раздаване да не изглежда безпричинно в очите на възрастните. Но в една сфера, в която децата не могат да дефинират сами своите потребности и крайни цели, не могат сами да организират учебния си процес, не мога сами да се организират в групи, а тези функции се приемат от възрастни - родители, настойници, педагози, държавни служители, много често дефинициите са непълни и минават покрай реалността. А когато липсва желание и умение да се дефинират обективно потребностите на децата, то онез с кесията, трябва да преосмислят дейността си и да погледнат отново дефиницията по учебник за проект. Началната точка в образованието има своите корени в миналото, а след края на проекта може да останат повече неразрешени проблеми от разрешени. Може би трябва да се концентрирате на корените и да спестите за в бъдеще на децата предвидими негативи.</p>	Не се приема	Текстът не съдържа конкретно предложение, свързано с националните програми за развитие на образованието за 2022 г.

6.	<p>Haralanova</p> <p>(портал за обществени консултации)</p> <p>vladonguyen@gmail.com (портал за обществени консултации)</p>	<p>Възпитаване на децата в отговорно отношение към животните</p> <p>Страната ни има проблем с бездомните животни, ЗЗЖ е добър закон, но не се познава и не се спазва, безконтролно развъждане, изоставяне, отглеждане в лоши условия, на къса верига, без подслон, хранене от време на време и без прясна вода, особено по селата.</p> <p>Жестокости спрямо животните до садизъм и то понякога от деца, тровене, пребиване, увреждане на очите, прострелване, преразване и т.н. Има случаи, когато животните, улични или диви се нуждаят от човешка помощ, как да се постъпи, откъде се търси помощ и други такива въпроси.</p> <p>В училище могат да се отделят няколко часа за това. Може за всеки клас да се отдели един от часовете на класа и да се говори по тези проблеми, доброволците от НПО с радост ще се отзоват.</p> <p>Децата трябва да се възпитават в отговорно отношение към животните, осигуряване на добри условия на живот, ветеринарни грижи, предпазване от нежелано поколение и изоставяне, популяризиране на осиновяванията от приюти, кастрацията, еднакво отношение към породисти и непородисти, спазване на закона и правилата, оказване на помощ при нужда.</p> <p>Подкрепям предложението за добавяне на часове за хуманно отношение към животните - дивите, уличните, селскостопанските. В страните от ЕС се вижда как все повече се обръща внимание на това. Подкрепяме напълно становището на г-жа Хараланова, публикувано на 14 април 2022 г.</p>	<p>Приема се за сведение</p>	<p>Предложението е принципно и не е свързано с националните програми за развитие на образованието за 2022 г.</p>
7.	<p>Таня Петрова</p> <p>(електронна поща)</p>	<p>В качеството ми на родител на две деца със специални потребности в предучилищна възраст изразявам позиция по повод публикуваните проекти на национални програми за 2022 г. в частта приобщаващо образование. Изчетох програмите в опит да намеря схема за подкрепа на проекти на детските градини за приобщаващо образование, но не намирам такива.</p> <p>Единствената възможност е такъв проект да бъде предложен като иновативен в рамките на програмата "Хубаво е в детската градина", но по нея институциите имат право да кандидатстват</p>	<p>Приема се по принцип</p>	<p>Предложението може да се обсъди и да се разработи като модул към НП "Хубаво е в детската градина" за 2023 г. В момента подкрепяща среда за децата със специални образователни потребности в детските градини се реализира по проект "Подкрепа за</p>

		<p>само с един проект. Това противопоставя родителските общности и изправя директорите пред нуждата да избират дали да подкрепят по-малък като обхват на деца проект за иновации в приобщаването на деца със специални потребности или по-голям по обхват проект за цялата градина.</p> <p>Не откривам отделен модул за такива проекти и по програмата "Подкрепа за личностното развитие на децата и учениците".</p> <p>При този дизайн на програмите излиза, че приобщаването на деца със СОП не е работа на екипите в самите градини и училища, а се разчита единствено на силите на регионални и национални центрове. Моля да помислите по тези аргументи и при възможност да създадете отделен модул за подобни проекти в училища и градини с бенефициент конкретната градина и училище.</p>		<p>приобщаващо образование" по ОП НОИР, с конкретен бенефициент – МОН.</p>
8.	<p>Аз и ти (портал за обществени консултации)</p>	<p>Програмиране в свободен час</p> <p>Надявам се всички служители, които са изготвили програмите, да имат поне елементарни познания по програмиране, както и моделиране на бази данни, защото данните от горните програми могат и един ден ще се използват като база за създаване на изкуствен интелект и/или за поправка на грешки в образователния процес.</p> <p>Едно малко показно, не само за освободените и самоосвободили се физически и/или духом от час.</p> <p>Кой липсва в час - ученик и/или учител; Защо липсва от час - предвидима или непредвидима причина; Кой и как замества в час - проформа или работа по утвърден учебен план; Как се наваксва часа - от учителя, от ученика, не се наваксва; Проваленият час като свободен или мини-час - поради лирическо отклонение, поради зрелище, поради извънредна организационна ситуация, и т.н.</p> <p>Присъствен свободен час за ученика - ходил вече на частен урок, ще ходи на частен урок, ще си учи сам въщи и/или с онлайн подкрепа, поради липси не може да следва мисълта на учителя, поради липса на предварителна самоподготовка за конкретния урок не може да участва в час, прокрастинирали ученици и т.н.</p>	<p>Приема се за сведение</p>	<p>Предложението е принципно и не е свързано с националните програми за развитие на образованието за 2022 г.</p>

	<p>sdechewa (портал за обществени консултации)</p>	<p>Горните размишления за свободен час могат да се допълнят с още реалности от училищната среда днес, за да се създаде например един ERM модел. Извлечената информация може да се представи на обществеността в адекватна форма така, че да е разпознаваемо в кой случай, кой механизъм по национална или друга програма или дори по план трябва да се задейства, за да се предотврати навреме или във времето отклонения от плана. Или с други думи казано, да се създаде малко ред за проследяване на дейностите и от родителите като странични лица, които не врят и кипят в училищното ежедневие, а се борят с последствия.</p> <p>А що се отнася до модела 1:1, моля да планирате също средства да възстановяване на хилядарката на родителите, заплатили организирано устройствата "по принуда".</p> <p>устройства</p> <p>Относно коментара на Aziti за закупуване "по принуда" от родители на устройства за 1:1 - по правило училището осигурява устройствата за децата и за учителите. Много училища са получили устройства от Министерството. Дори и някъде да е имало молба за покупка на устройства към родителите, те са собственост на детето, т.е. на семейството, а не на училището.</p>		
<p>9.</p>	<p>Група неправителствени организации:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Фондация “Заедно в час” ● Сдружение Национална мрежа за децата ● Фондация „Приложни изследвания и комуникации“ ● Център за междуетнически диалог и толерантност “Амалипе” ● Сдружение “Образование без граници” ● Сдружение “Център за творческо обучение” 	<p>За да бъдат наистина ефективни, националните програми имат нужда от сериозно подобрене в няколко посоки.</p> <p>1. Залагане на ясни критерии за успеха на програмите Проектите на национални програми за 2022 г. предвиждат мерки и дейности, които биха могли да повишат качеството на образование в България. Резултатите от тях обаче могат да бъдат видени, анализирани и да станат база за последващи политики, само ако са предвидени инструменти за измерването им. Проектите на национални програми предвиждат като индикатори за постигане на целите единствено формални критерии като брой участвали ученици, брой разработени учебни ресурси и др. Тези измерители далеч не са достатъчни, за да се разбере ефектът от дейностите по програмите. Формалното количествено изброяване не показва с какво дейностите са допринесли за личностното развитие и за постиженията на учениците и не дава информация кои дейности са били полезни за образователната система и трябва да се продължат като политики и занапред. За да има възможност</p>	<p>Приема се по принцип</p>	<p>Предложенията са принципни и ще бъдат взети под внимание при разработването на НП за следващата година.</p>

● Сдружение „Образование България 2030“

● Фондация “Тръст за социална алтернатива”

● Фондация “Телерик Академия”

(електронна поща)

за повече яснота относно ефекта от националните програми, предлагаме включването на детайлни измерители за успех. Сред тях могат да бъдат показатели като: ● процент ученици, подобрили представянето си в областите “академично представяне” и “развиване на ключови компетентности и умения за живот и работа през XXI век”, след включване в дейности по програмите (това предполага разработване на инструментариум за измерване на тези умения преди и след включването в програмите); ● сравнение на статистически коректно избрана извадка ученици, включени в програмите, и контролни групи от техни връстници, които не участват в дейности по програмите, по критерии като “посещаемост на учебни часове”, “академичен напредък”, “развиване на ключови компетентности и умения за живот и работа през XXI век”; ● процент ученици, при които се наблюдава намаляване на отсъствията от училище, след включване в дейностите по програмите; ● процент отпаднали ученици в училището преди и след включването в програмите; ● процент учители, преминали през квалификация за прилагане на цялостен и мултидисциплинарен компетентностен подход; ● процент училища, приели методически планове за ориентиране на обучението около цялостно, системно, поетапно, екипно и мултидисциплинарно изграждане на ключовите компетентности на учениците.

2. Обособяване на национална програма за преодоляване на последиците от пандемията от COVID-19 Представените за обществено обсъждане проекти на национални програми не дават ясен знак, че Министерството на образованието и науката концентрира усилия и средства в някои от най-неотложните проблеми на българските ученици и учители. Такъв проблем са последиците от пандемията от COVID-19 за образованието и пропуските в знанията и уменията на учениците, причинени от обучението от разстояние в електронна среда (ОРЕС). Заложени са не малко средства за социализация между учениците, което безспорно е важно, но само то няма как да подобри постиженията на децата и младежите, чиито резултати и преди дистанционното обучение бяха много под средните за ЕС. В изследване на Институт за изследвания в образованието по поръчка на МОН, направено за анализа на МОН “Обучение от разстояние в

електронна среда 2020-2021: последствия и поглед напред”, публикуван през юли 2021 г., 40% от учителите и 60% от директорите споделят, че знанията на учениците са се влошили вследствие на ОПЕС, като над една трета от тях виждат понижение и в академичните резултати на учениците. Анализът на МОН припомня още, че в България нивата на преждевременно отпадане от училище остават високи, тези на функционална неграмотност също, а неравенството в постиженията на учениците се увеличава. Документът предлага конкретни решения за справяне с тези предизвикателства, голяма част от които, за съжаление, не са включени в проектите на национални програми.

3. Дефиниране на конкретните проблеми, които програмите целят да решат
Инвестициите са ефективни тогава, когато има ясна визия какви проблеми целят да решат, както и обоснован план за действие по различните мерки. 21-те национални програми засягат редица области от образованието - във всяка от които има множество предизвикателства, но не става ясно нито каква е единната основа и визия, на която почиват, нито как дейностите по програмите ще подобрят доказаните с редица изследвания слаби места в българското образование. Липсата на ясна основа, върху която стъпват националните програми, е необяснима на фона на редицата анализи и мащабни изследвания, в които МОН инвестира през последните години. Освен споменатия вече доклад “Обучение от разстояние в електронна среда 2020-2021: последици и поглед напред”, поредица от анализи на Световната банка, направени по поръчка на МОН, също дават ясна картина за състоянието на образованието в България и чертаят обосновани пътни карти с най-подходящите политики в сферата. Препоръките от тези документи не личи да са намерили място в проектите на национални програми. Мотивите за приемането на програмите посочват, че проектите “са разработени в съответствие с приоритетните области и заложените цели в Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021-2030)”. В Стратегическа рамка, освен цели и приоритетни области, са описани и конкретни групи мерки/ дейности, които очевидно не са взети предвид при разработването на националните програми. Настояваме Министерството на образованието и науката да се придържа в по-голяма степен към стратегическите документи,

приети от Министерски съвет, да отрази в проектите на национални програми мерките и дейностите, заложи в Стратегическата рамка, както и да формира индикаторите за изпълнение в програмите на база тези мерки и дейности.

4. Премахване на дублирането на дейности и отчети за изпълнението на националните програми Според Закона за предучилищното и училищното образование чрез националните програми за развитие на образованието се реализират национални мерки и дейности, чиито цели не могат да бъдат постигнати в желаната степен, ако се финансират в рамките на средствата за издръжка на дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците, подпомагане на равния достъп и подкрепа за личностно развитие, както и за развитие на детските градини, училищата и центровете за подкрепа на личностно развитие. Въпреки че в нормативната уредба няма ясно определение кои мерки и дейности остават извън обхвата на издръжката за обучение, подпомагането на равния достъп и развитието на образователните институции, всяка година с решение на правителството се отпускат десетки милиони за национални програми. Някои от тях обаче дублират дейности на държавните институции, записани в устройствените им правилници. Например целта на Националната програма „Система за национално стандартизирано външно оценяване“, за която по проект за календарната 2022 г. са предвидени 6.840 млн. лв., е осигуряването на условия за провеждането на задължителното оценяване на знанията и уменията на учениците в края на всеки образователен етап чрез национални стандартизирани тестове. Дейностите по съдържателното осигуряване на изпитните материали, дейностите по организирането и координирането на национално външно оценяване и на държавните зрелостни изпити са задължение на дирекции от Министерството на образованието и науката, на регионалните управления на образованието и на Центъра за оценяване в предучилищното и училищното образование. В същото време в отчета на националните програми за 2020 г. сред резултатите от изпълнението на програмата са: зрелостниците, успешно положили ДЗИ, са придобили средно образование; приложена е ефективна и обективна система за контрол и оценка на качеството на постигнатите в образователния процес резултати

		<p>в края на основната и на гимназиалната степен; анализирани са резултатите от всяко НВО и от всеки ДЗИ на училищно, на регионално и на национално равнище с цел идентифициране на областите, които се нуждаят от подобрение, както и за планиране на необходимата подкрепа, която ще доведе до повишаване на резултатите на учениците. По отношение на броя на зрелостниците, придобили средно образование, следва да се отбележи, че данните на МОН и на НСИ се разминават, от друга страна, повишаването дела на завършилите средно образование е стратегическа цел, която следва да е резултат на целенасочена държавна политика, а не на една национална програма. Не е ясно въз основа на какви индикатори се отчита, че е приложена ефективна и обективна система за контрол и оценка на качеството на резултатите от образователния процес. Формален е и резултатът, че е направен анализ на училищно, регионално и национално равнище, тъй като дори и да има такива анализи, те не са публични – особено на национално ниво – и не са обсъждани със заинтересовани страни. Ако бяха изпълнени мерки за повишаване на качеството, резултатите на учениците ще се повишават, а няма да намаляват. В отчета за 2020 г. пише още, че заради COVID-19 кризата през учебната 2019/2020 г. са отменени и не са проведени изпитите от националното външно оценяване за IV и X клас, което на практика означава, че голяма част от дейностите по програмата не са изпълнени. Въпреки това са усвоени над 5.118 млн. от общо предвидени 7 млн. лв.</p>		
--	--	---	--	--